

စတော့ဈေးကွက်

ရောင်းဝယ်ရေးနည်းဗျူဟာများ

သက်ထွန်းဦး

mgyoe.com

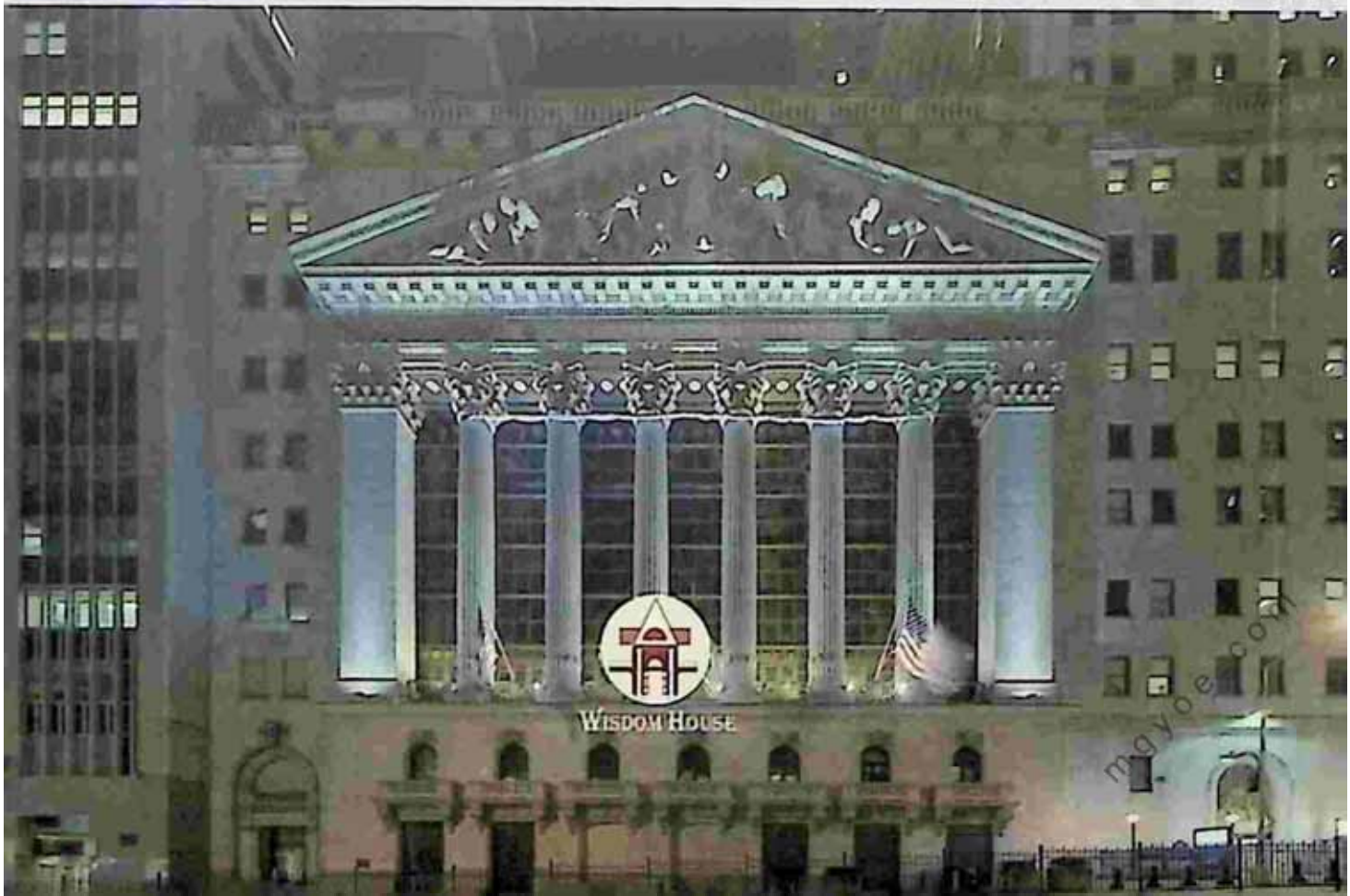
SAMPLE BOOK

စတော့ဈေးကွက်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်ပညာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ သိသင့်သိထိုက်သော စတော့ရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ ဈေးကွက်နည်းဗျူဟာများကို အသားပေးရေးသားထားသော အောင်းပါးများကို စုစည်းတင်ဆက်ထားသောစာအုပ်။

ဤစာအုပ်တွင် -

- မှန်ကန်သော စတော့များကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူခြင်း၊
- စတော့ဈေးကွက်ဝင် ကုမ္ပဏီများအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း၊
- အောင်မြင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းဗျူဟာများ၊
- စတော့အော်ဒါများနှင့် ရောင်းဝယ်မှုနည်းစနစ်များ၊
- ဂျယ်ယာများ ရောင်းချရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- ဂျယ်ယာများ ကမ်းလှမ်းရောင်းချပုံ နည်းစနစ်များ၊
- စတော့ ရောင်းဝယ်သူတို့နှင့် ကြားခံအဖွဲ့အစည်းများ

စသဖြင့် စတော့ဈေးကွက်ရောင်းဝယ်ရေးဆိုင်ရာ သိကောင်းစရာအဖုံဖုံကို လွယ်လင့်တကူ သိရှိနားလည်နိုင်စေရန် ဦးစားပေး ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

□ ပထမဆုံးနှင့် လူသိအများဆုံး ဗျူဟာတစ်ခုမှာ ဝယ်ယူပြီး ကိုင်ဆောင်ထားသည့် buy and hold ဗျူဟာ ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်အရ မည်သည့်စတော့များသည် သင် ရွေးချယ်သည့် risk နှင့် ကိုက်ညီသည်၊ မည်သည့်စတော့က အခြေခံအားဖြင့် ခိုင်မာသည်၊ မည်သည့် စတော့က အမြတ်ဝေစု ကောင်းကောင်းပေးနိုင်သည်နှင့် မည်သည့်စတော့က ထူးခြားသည့် တိုးတက်မှု ရရှိနိုင်သည်ကို ရွေးချယ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးသည့်အခါ ရွေးချယ်ထားသည့် စတော့ကို စတင်ဝယ်ယူကာ ကာလရှည် ကိုင်ဆောင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မဟာဗျူဟာများ ၄

□ သင်သည် မည်သည့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်နေပါစေ၊ သင့်လက်ထဲတွင် တိုးတက်မှုရှိသည့် စတော့များနှင့် ဝင်ငွေကောင်းသည့် စတော့များ အားလုံးရှိနေနိုင်ပါသည်။ ယင်းစတော့များကို သာမန်အားဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရန် မလွယ်ကူပါ။ စတော့ သတင်းအချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ထုတ်ပြန်သည့် သတင်းစာ၊ စာစောင်များ၊ ရုပ်မြင်သံကြား သတင်းများကို ဖတ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် တွက်ချက်၍ လည်းကောင်း၊ သုတေသနဌာနများမှ ထုတ်ပြန်ချက်များကို လေ့လာဖတ်ရှု၍ လည်းကောင်း ဝေဖန် ပိုင်းခြားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဘဏ္ဍာရေး အတိုင်ပင်ခံများ၊ မိမိတို့၏ စတော့ပွဲစား ကုမ္ပဏီများထံသို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ကာ အကြံဉာဏ်များ ရယူခြင်းက အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

စတော့အတန်းအစားများကို ခွဲခြားတတ်ရန် လိုအပ်ခြင်း ၄

□ ရှယ်ယာများ ရောင်းချရာတွင်လည်း ကုမ္ပဏီ တည်ထောင်သူများအနေနှင့် မိမိတို့ ကုမ္ပဏီကို ထိန်းချုပ်ထားလိုသည့် ပမာဏ (controlling position) ကို သတ်မှတ်ပြီး ကျန်ရှိသည့် ပမာဏကို အများပြည်သူသို့ ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ အများပြည်သူသို့ ရောင်းချမည့်ပမာဏ မည်ရွေ့မည်မျှ ရှိမည်ကို ထုတ်ဝေရောင်းချမည့် ကုမ္ပဏီ၏ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့က သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် စတော့ဈေးကွက်တွင် လူတစ်စုက မိမိကုမ္ပဏီကို ပြန်လည်ဝယ်ယူခြင်း၊ သိမ်းသွင်းခြင်း မပြုလုပ်နိုင်သည့် အချိုးအစားအထိကို ထိန်းသိမ်းထားရှိပြီး ကျန်အချိုးအစားများကိုသာ အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်းလည်း ရှိပါသည်။

ရောင်းသူဝယ်သူ အသံတူရသည် စတော့ဈေးကွက် မှ

□ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတို့သည် ရှယ်ယာများကို မည်သည့်စနစ်ဖြင့် ရောင်းချမည်၊ မည်သည့်ဈေးဖြင့် ရောင်းချမည်ကိုလည်း သိရှိလိုကြပါသည်။ ကုမ္ပဏီများသည် ရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်း ရောင်းချခြင်း မပြုလုပ်မီ စတော့ဈေးကွက် လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သည့် ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်ကုမ္ပဏီများ၊ စာရင်းကိုင် စာရင်းစစ်အဖွဲ့များ၊ ဥပဒေ ကျွမ်းကျင်သူများကို ငှားရမ်းကာ မိမိတို့လုပ်ငန်း ချဲ့ထွင်ရန် လိုအပ်သည့် ငွေပမာဏ၊ ထုတ်ဝေရောင်းချမည့် ရှယ်ယာတန်ဖိုးနှင့် အရေအတွက်၊ ကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးများ၊ အနာဂတ် အလားအလာနှင့် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဆွေးနွေးကြရပါသည်။ သတင်း အလွဲသုံးစားလုပ်မှုများကို ဥပဒေအရ တားမြစ်ကြရပါသည်။

လုံခြုံစိတ်ချရသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနယ်ပယ်များ မှ

□ စတော့များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရင်းနှီးမြှုပ်နှံရာတွင် အဓိကသော့ချက်မှာ သင်၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ငွေကို စတော့ အတန်းအစား သုံးခုတွင် ခွဲခြားရင်းနှီးခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းသုံးမျိုးမှာ large-cap, mid-cap နှင့် small-cap တို့ ဖြစ်ပြီး ယင်းသုံးမျိုး ပေါင်းစပ်ထားသည့်အစုမှ သင့်အား ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်စေခြင်းနှင့် တစ်ဖက်တွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (risk) များကို လျော့ချပေးခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီ၏အရွယ်အစားအလိုက် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဝယ်ယူခြင်း မှ

စတော့ဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ရေးနည်းဗျူဟာများ သက်ထွန်းဦး

WISDOM HOUSE

☎ ၀၉-၅၀၅-၈၅၃၃၊ ၀၁-၅၄၅၀၃၆၊ ၀၉-၄၃၀-၄၁၈၅၇။
wisdomhouse.mm@gmail.com

ပထမအကြိမ်
အုပ်ရေ
ထုတ်ဝေသူ

ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်။

၅၀၀
ဦးမောင်မောင်

Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၇၁)၊
အခန်း ၁၀၁၊ တိုက် ၁၁၉၁-၁၁၉၂၊
လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊
တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်အောင်ကျော်
စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၁၁)၊
အမှတ် (၁၄၇)၊ (၅၁)လမ်း (အထက်)၊
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

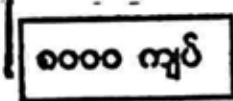
မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း
အတွင်းအပြင်အဆင်
တည်းဖြတ်
အတွင်းဖလင်
တန်ဖိုး

ကိုကြီးဌေး

H. Lwin

အေးကျော်မင်း

ဇော်အောင်ကျော်

၃၃၀

သက်ထွန်းဦး
စတော့ဇော့ကွက် ရောင်းဝယ်ရေးနည်းဗျူဟာများ / သက်ထွန်းဦး- ရန်ကုန်။
Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၁၄။
၁၈၈ စာ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီ။
(၁) စတော့ဇော့ကွက်နှင့် ရောင်းဝယ်ရေးနည်းဗျူဟာများ

သက်ထွန်းဦး

အဖ ဦးသိမ်းမောင်၊ အမိ ဒေါ်လှလှတို့မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ကချင် ပြည်နယ် နမ္မတိုးမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၃ ခုနှစ်အထိ နမ္မတိုး သကြားစက် မူလတန်းကျောင်းတွင် လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၄ ခုနှစ်မှ ၁၉၇၉ ခုနှစ်အထိ နမ္မတိုးမြို့ အစိုးရ အထက်တန်းကျောင်းတွင် လည်းကောင်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အထိ မြစ်ကြီးနားဒေသကောလိပ်သို့ တက်ရောက် ခဲ့ပြီး ၁၉၈၃ မှ ၁၉၈၄ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန် စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ခဲ့ ကာ စီးပွားရေးပညာဘွဲ့ (စာရင်းအင်း) ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ် ကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်) မှ ကွန်ပျူတာသိပ္ပံ ဒီပလိုမာဘွဲ့ ရရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်မှ ဖွံ့ဖြိုးမှုပညာ မဟာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ ချင်းပြည်နယ် စာရင်းရုံး (ဟားခါးမြို့) တွင် စာရင်းစစ်၊ ၁၉၈၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလမှ ၁၉၉၂ ခုနှစ် မတ်လအထိ စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာနတွင် ဒုတိယစီမံကိန်းမှူးတာဝန်တို့ကို ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ် မတ်လတွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်သို့ လက်ထောက်မန်နေဂျာအဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ပြီး ၁၉၉၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် မန်နေဂျာ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ် ဇွန်လမှ စတင်ကာ Myanmar Securities Exchange Centre (MSEC) တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာ လတွင် Yangon Stock Exchange (YSX) သို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်သည်။

ပြည်တွင်းသင်တန်းများအဖြစ် ၁၉၈၈ ခုနှစ် မတ်လတွင် ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် အခြေခံ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ထမ်းလောင်း သင်တန်း (ဇေယျ-၉၇)၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေး ဦးစီးဌာန၏ စီမံကိန်း ကျွမ်းကျင်မှုသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁/၈၉)၊ မြန်မာ့စီးပွားရေး ဘဏ် လက်ထောက်မန်နေဂျာများ ဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာသင်တန်းအမှတ်စဉ် (၂/၉၂) တို့သို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများအဖြစ် ၁၉၉၅ ခုနှစ် မတ်လ၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဇွန်လတို့တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် မေလတွင် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ ၂၀၀၁ မတ်လနှင့် ၂၀၀၇ ဧပြီလတို့တွင် စင်ကာပူနိုင်ငံ၊ ၂၀၀၄ အောက်တိုဘာလတွင် မလေးရှားနိုင်ငံနှင့် ၂၀၀၅ နိုဝင်ဘာလနှင့် ၂၀၁၁ နိုဝင်ဘာလတွင် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ၂၀၁၂ စက်တင်ဘာလတွင် ထိုင်းနိုင်ငံတို့သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးဂျာနယ်၊ မြန်မာ့ဓနမဂ္ဂဇင်း၊ B2B မဂ္ဂဇင်း၊ စီးပွားကူးသန်းဂျာနယ်၊ Eco Vision ဂျာနယ်နှင့် The Trade Times ဂျာနယ်တို့တွင် ‘သန်းငွေ(စီးပွား)’၊ ‘ထွန်းသက်ထွန်း’ အမည်များဖြင့် ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် Wisdom House စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသော ‘စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက် အခင်းအကျင်း’ စာအုပ်ကို ရေးသားခဲ့ပြီး ထိုစာအုပ်ဖြင့်ပင် ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်း စာပေဆု (စီးပွားရေးဘာသာရပ်) ခံခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ‘ငွေကြေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု’ စာအုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ‘အများပိုင် ကုမ္ပဏီများ၊ စတော့အိတ်ချိန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဈေးကွက်’ စာအုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ‘မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဆန်းစစ်ချက်’ (ဘာသာပြန်) ကို လည်းကောင်း ရေးသားခဲ့ပြီး Wisdom House စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

မာတိကာ

□ စာရေးသူ၏ အမှာစာ	က
၁။ မှန်ကန်သော စတော့များကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူခြင်း	၁
၂။ စတော့အတန်းအစားများကို ခွဲခြားတတ်ရန် လိုအပ်ခြင်း	၇
၃။ စတော့ဈေးနှုန်းနှင့် အခြေခံတန်ဖိုးများ ဆက်စပ်မှု	၁၃
၄။ မက်ဒေါ်နယ်နှင့် ဈေးကွက်မူဝါဒ	၁၉
၅။ နွားသိုးဈေးကွက် သို့မဟုတ် တက်ရိပ်ပြဈေးကွက်	၂၅
၆။ စတော့ဈေးကွက်အား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	၃၀
၇။ စတော့ဈေးကွက်ဝင် ကုမ္ပဏီများအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း	၃၅
၈။ ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ ဖတ်ရှုခြင်း အတတ်ပညာ	၄၀
၉။ ရောင်းသူဝယ်ယူ အသံတူရသည့် စတော့ဈေးကွက်	၄၅
၁၀။ အောင်မြင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းဗျူဟာများ	၅၀
၁၁။ ရှယ်ယာဈေးကို အကျိုးသက်ရောက်စေသော အကြောင်းရင်းများ	၅၅
၁၂။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ဆုလာဘ်နှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ	၆၀
၁၃။ ချေးငွေနှင့် ဝယ်ယူခြင်း၊ ဗဟုသုတ မပြည့်စုံခြင်း၏ အန္တရာယ်	၆၅
၁၄။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် တွေ့ကြုံနိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ	၇၀
၁၅။ စတော့အော်ဒါများနှင့် ရောင်းဝယ်မှုနည်းစနစ်များ	၇၅
၁၆။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နည်းဗျူဟာများ	၈၀
၁၇။ ကုမ္ပဏီ၏ အရွယ်အစားအလိုက် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ဝယ်ယူခြင်း	၈၅
၁၈။ စတော့ဈေးကွက်နှင့် ရင်းနှီးငွေ ထည့်ဝင်မှုပုံစံများ	၉၀
၁၉။ ရှယ်ယာများ ပြန်လည်ဝယ်ယူခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ	၉၅
၂၀။ ကုမ္ပဏီ၏ အမြတ်ဝေစု ပေါ်လစီနှင့် အနာဂတ် အလားအလာ	၉၈

၂၁။ ရှယ်ယာများ ရောင်းချရေးအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	၁၀၃
၂၂။ လုံခြုံစိတ်ချရသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနယ်ပယ်များ	၁၀၈
၂၃။ ရှယ်ယာများ ကမ်းလှမ်းရောင်းချပုံ နည်းလမ်းများ	၁၁၃
၂၄။ စတော့ ရောင်းဝယ်သူတို့နှင့် ကြားခံအဖွဲ့အစည်းများ	၁၁၈
၂၅။ စတော့လက်မှတ်များ ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း	၁၂၅
၂၆။ အကာအကွယ်များ ဝန်းရံပေးရမည့် စတော့ဈေးကွက်	၁၃၀
၂၇။ အများနှင့် သက်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီများနှင့် စာရင်းစစ်ကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ	၁၃၆
၂၈။ ထွန်းသစ်စ စတော့ဈေးကွက်များနှင့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍ	၁၄၁
၂၉။ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများနှင့် စတော့ရှယ်ယာများ	၁၄၅
၃၀။ နိုင်ငံ့စီးပွားရေးနှင့် ကော်ပရေတိုက်ဇေးရှင်းစနစ်	၁၅၀
၃၁။ အကောင်းဆုံး စတော့ဈေးနှုန်းကို ရှာဖွေခြင်း	၁၅၅
၃၂။ စတော့အိတ်ချိန်း အကျိုးတူ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ	၁၆၀
၃၃။ အခြေခံ စိစစ်ချက်များကို အခြေခံ၍ ရှယ်ယာများ ဝယ်ယူခြင်း	၁၆၅
၃၄။ စတော့ဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ရေး နည်းဗျူဟာများ	၁၇၀

စာရေးသူ၏ အမှာစာ

ကျွန်တော်၏ ပဉ္စမမြောက်စာအုပ် ထွက်ရှိခဲ့ခြင်းအတွက် များစွာ ဝမ်းမြောက်မိပါသည်။ စင်စစ် စာအုပ်အသစ်တစ်အုပ် ထပ်မံ ထွက်ရှိရန်မှာ လွယ်ကူသည့်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ။ အထူးသဖြင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာအုပ်များ ရေးသား ထုတ်ဝေရန် အလွန်ပင် ခက်ခဲပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရေးသား ပြုစုရန် အတွက် မှီငြမ်း ကိုးကားရမည့် စာအုပ်စာပေများ ရှားပါးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ စာအုပ်များသည် ပြည်တွင်းတွင် အလွယ်တကူ ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ရန် ခက်ခဲပြီး နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များ တွင်သာ ပေါ်ပေါက်များများ ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်ပါသည်။

ကျွန်တော် စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ ရေးသားသည်ကို သိရှိသည့် မိတ်ဆွေတချို့က နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များမှ ပြန်လာသည့်အခါ ကျွန်တော့်အတွက် စတော့ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ စာအုပ်များ လက်ဆောင်အဖြစ် ဝယ်လာတတ်ပါသည်။ ယင်းစာအုပ်များထဲမှ ကောင်းနိုးရာရာများကို ဆောင်းပါးပုံစံဖြင့် ကျွန်တော် ရေးသားနေကျ The Trade Times ဂျာနယ်တွင် အပတ်စဉ် ထည့်သွင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ဤဆောင်းပါးများထဲမှ စာအုပ် ထုတ်ဝေရန် သင့်တော်မည့် ဆောင်းပါးများကို ရွေးချယ်ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အထူး

mgyoe.com

သဖြင့် စတော့ဈေးကွက်တွင် ပါဝင် ပတ်သက်မည့်သူများ၊ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် သိရှိသင့်သည့် ဈေးကွက်နည်းဗျူဟာ များကို အသားပေး ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သဖြင့် စာဖတ်သူ တို့အနေဖြင့် အကျိုးရှိမည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

စာအုပ် လက်ဆောင်ပေးသည့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများ နှင့် The Trade Times ဂျာနယ် တို့ကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါ သည်။ စာအုပ်ထုတ်ဝေပေးသည့် Wisdom House စာပေတိုက် ပိုင်ရှင် ဆရာကြည်ရွှန်း၊ စာပေတိုက်မှ အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်များ၊ ဒီဇိုင်း အပြင်အဆင် ကိုကြီးဌေးနှင့် အဖွဲ့သားအားလုံးကို အထူး ပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

သက်ထွန်းဦး

မှန်ကန်သော စတော့များကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူခြင်း

သင့်အနေနှင့် ရှယ်ယာတစ်စောင်ကို စနစ်တကျ ဆန်းစစ်မှု မပြုဘဲ
 ဈေးကြီးပေးကာ ဝယ်ယူဖူးပါသလား။ ဝယ်ယူထားသော ရှယ်ယာတစ်ခု
 ၏ဈေး ဇောက်ထိုးမိုးမွှော် ကျဆင်းသွားသည့် အဖြစ်ကိုရော ကြုံဖူးပါ
 သလား။ လက်တွေ့တွင် ကြုံဖူးဦးမည် မဟုတ်သော်လည်း တိဗိထံ၊
 သတင်းစာထဲတွင် မြင်တွေ့ဖူးပါလိမ့်မည်။ နောင်တစ်ချိန်တွင် လက်
 တွေ့ ကြုံကောင်းကြုံလာနိုင်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာတစ်ခုအား မဝယ်ယူမီ လေ့လာမှု ကောင်း
 စွာ မလုပ်ထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦး အနေနှင့် ဤအဖြစ်အပျက်
 မျိုးကို ကြုံတွေ့ကောင်းကြုံတွေ့လာနိုင်သည်ဟု ပညာရှင်များက ဆိုပါ
 သည်။ သို့သော်လည်း သင့်တွင် စတော့ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ
 အသင့်အတင့် ရှိနေမည် ဆိုပါက အဆိုပါ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အခြေအနေ
 နှင့် ကြံ့ခိုင်မှုကို လေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ကာ သင်၏ စိတ်ပူပန်မှုများမှာ
 လည်း အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လျော့ကျသွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ တောင့်တင်းခိုင်မာပြီး
 ဝင်ငွေအလားအလာ ကောင်းမွန်သည့် ကုမ္ပဏီ ဖြစ်ပါက မည်သည့်
 အကြောင်းများကြောင့်မျှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် လက်ရွံ့နေစရာ လိုမည်
 မဟုတ်ပါ။ သင့်အနေနှင့် လေ့လာမှု အနည်းငယ် လုပ်ရုံမျှဖြင့် မည်မျှ

mgyoe.com

ခရီးရောက်နိုင်သည် ဆိုသည်ကို အောက်ဖော်ပြပါ အချက် လေးချက်ကို လေ့လာခြင်းဖြင့် သိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်-

၁။ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သည့် ကုမ္ပဏီ အနည်းငယ်၏ ရှယ် ယာများကို ကာလတာရှည်စွာ ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းက ဝင်ငွေ ရရှိမှု မသေချာသည့် ကုမ္ပဏီများစွာတို့၏ ရှယ်ယာများကို ဝယ် ယူထားခြင်းထက် ပိုမို ကောင်းမွန်ပါသည်။

၂။ ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ ဈေးနှုန်း ထိပ်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိနေချိန်တွင် ရုတ်တရက် ဝယ်ယူလိုသော/ရောင်းချလိုသောစိတ်ကိုလည်း ရှောင်ရှားနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ- ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ရှယ်ယာများ ရောင်းအား မြင့်နေသည့် အခိုက်အတန့်တွင် ရှယ်ယာဈေးမှာ စတင် ကျဆင်းလေ့ရှိကြောင်း၊ ဤသည်မှာ တစ်ခဏသာ ဖြစ် လေ့ရှိကြောင်း သင့်အနေနှင့် သဘောပေါက်ရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ သာမန်အခြေအနေတစ်ရပ်တွင် အထက်ပါ ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေ ကောင်းနေသရွေ့၊ ဝင်ငွေ အလား အလာ ကောင်းနေသရွေ့ သင့်အနေနှင့် ၎င်းရှယ်ယာများကို မရောင်းချဘဲ ကိုင်ဆောင်ထားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သော ရှယ်ယာများကို ကိုင်ဆောင် ထားခြင်းသည် အထက်ပါ ရှယ်ယာများ အကျဘက်တွင် ရောက်ရှိနေသည့်တိုင် သင်၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ စွန့်စားလိုစိတ် များကို လျော့ပါးသွားစေနိုင်ပါသည်။ သင် လေ့ကျင့် မှတ်သား ထားသည့်အတိုင်းပင် စတော့တစ်ခု၏ အမူအကျင့်မှာ အတက် အကျ စက်ဝန်းတစ်ခုအတွင်းတွင် သံသရာ လည်နေသည့် သဘော ရှိပါသည်။ သို့အတွက်ကြောင့် သင့်အနေနှင့် ကိုင် ဆောင်ထားသည့် ရှယ်ယာများကို ပြန်လည် မရောင်းချမီ နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လည် မြင့်တက်လာသည့် အချိန်ကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် စောင့်ဆိုင်းရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအတောအတွင်းတွင် ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းများ ကောင်းမွန်

မှုကြောင့် အမြတ်ဝေစု မြိုးမြိုးမြက်မြက် ပေးသည့် ကာလနှင့် ကြိုလိုက်ပါကလည်း ပွပေါက်တိုးနိုင်ပါသေးသည်။

၄။ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်သည့် စတော့တစ်ခုကို ဝယ်ယူထားခြင်းဖြင့် သင့်အနေနှင့် စိတ်ခံစားမှုများကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် အရည်အချင်းများ ရရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သလို ဈေးကွက် ပြုလဲခြင်း၊ နိမ့်ကျခြင်းများ ဖြစ်နေသည့် ကာလတွင်ပင် အရှုံးပေါ်ခြင်းထက် သိမ်းကြိုးဝယ်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများကို ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

စတော့တစ်ခုကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးမည် ဆိုပါလျှင် ကမ္ဘာကျော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပညာရှင် ဝါရင်း ဘတ်ဖက်အကြောင်း ချန်လှုပ်ထား၍ မရပါ။ ဝါရင်း ဘတ်ဖက်၏ အောင်မြင်မှုသော့ချက်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တစ်ခုကို ပြုလုပ်ရာ၌ ပေါက်ဈေးအောက်တွင် ရှိနေသည့် အချိန်တွင် ဝယ်ယူထားကာ တန်ကြေးတစ်ခု ရောက်ရှိသည့်အချိန်အထိ ကိုင်ဆောင်ထားသည့်စနစ် (value investing) ကို ကျင့်သုံးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စတော့များ ဝယ်ယူရာတွင် အခြားသူများနှင့် မတူသည့် အချက်မှာ လုပ်ငန်းတစ်ခု သို့မဟုတ် ယင်းကုမ္ပဏီ လုပ်ငန်းအကြောင်း မဝယ်ယူမီ ခရေစတုတွင်းကျ နားလည်အောင် ကြိုးစားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဝါရင်း ဘတ်ဖက်သည် ထူးခြားကောင်းမွန်သည့် ထုတ်ကုန် တစ်ရပ်ကို ထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများ၏ ရှယ်ယာကိုသာ စိတ်ဝင်စားပြီး ဈေးကွက်ထဲတွင် တစ်ပန်းသာ၍ ခိုင်မာတည်တံ့သည့် စတော့များ၊ ကာလရှည်စွာ တည်တံ့နိုင်သည့် စတော့များနှင့် ကောင်းမွန်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ရှိပြီး ဘဏ္ဍာရေး ရပ်တည်ချက် ခိုင်မာသော စတော့များကိုသာ ဝယ်ယူရင်းနှီး မြှုပ်နှံလေ့ရှိပါသည်။

ဤစနစ်မှာ သာမန် အလယ်အလတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများပင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ရာတွင် ကျင့်သုံးသည့်မူများပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မပြုမီ သင်ကိုယ်တိုင် တွက်ချက်လေ့လာမှု အသေးစားကလေးတစ်ခုတော့ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေးဆိုင်ရာ သုတေသီများသည် စတော့ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး အတွက် ဝေါဟာရအမျိုးမျိုး ပေးကာ ခွဲခြားစိတ်ဖြာ လေ့လာကြပါသည်။

ပထမတန်းစား စတော့များ (blue chip stocks)

ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လုံးဝ နည်းပါးသော ခိုင်မာသည့် စတော့များကို ခေါ်ဆိုပြီး ယင်းတို့ကို blue chips စတော့များဟုလည်း ခေါ်ဝေါ်ပါသည်။ ဥပမာ- အဆိုပါ စတော့များမှာ အမေရိကန်တွင် IBM၊ Ford၊ ဂျပန်တွင် Toyota၊ Sony၊ စင်ကာပူတွင် UOB Bank၊ SL၊ Keppel Inc. စသည် တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တန်ဖိုးနိမ့် စတော့များ (undervalue stocks)

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက တန်ဖိုး နိမ့်ကျနေသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် မှတ်ယူထားသော်လည်း ယင်းကုမ္ပဏီမှာ စနစ်တကျ တည်ထောင် ဖွဲ့စည်းထားသော၊ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းနှင့် ငွေစာရင်းရှင်းတမ်း တောင့် တင်းသော ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာများ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ စတော့များကို ဈေးကွက်တွင် တန်ဖိုးနည်းနည်းဖြင့် ရောင်းဝယ်ကြပြီး သုတေသီများနှင့် မိဒီယာများက ခပ်ပါးပါးသာ ဖော်ပြပေးကြသည့် စတော့များ ဖြစ်သည်။

တိုးတက်သော စတော့များ (growth stocks)

တိုးတက်မှုနှုန်း မြင့်မား မြန်ဆန်သော စီးပွားရေးကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံကာ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် အကျိုးအမြတ် လျင်မြန်စွာ ရရှိမည်ဟု သုတေသီများက ခန့်မှန်းထားသော စတော့များ ဖြစ်သည်။ ယင်းစတော့များသည် တိုတောင်းသော သမိုင်းကြောင်း ရှိသော်လည်း မြင့်မားသော စတော့အပေါ် ပြန်ရချက်နှုန်း (price earning ratio) များဖြင့် ရောင်းဝယ်ကြသည်။ ဤကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေနှုန်း ဆက်တိုက် မြင့်မားနိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ပါက ဈေးနှုန်းများ အတောမသတ် မြင့် တက်နိုင်သည့် စတော့များ ဖြစ်ပါသည်။

ပဲနီစတော့များ (penny stocks)

အလွန်ဈေးချိုသော စတော့များ ဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီ၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုး နည်းပါးမှုကြောင့် ရှယ်ယာတစ်စောင်လျှင် တစ်ဒေါ်လာအောက် တန်ဖိုး ဖြင့်သာ ရောင်းဝယ်ကြသည်။

ဈေးကွက်တန်ဖိုး သေးငယ်သော စတော့များ (small cap stocks)

စတော့တစ်ခု၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုး (market capitalization) ဆိုသည်မှာ စတော့တစ်ခု၏ ဈေးနှုန်းနှင့် ထုတ်ဝေထားသော စတော့အရေအတွက် ကို မြောက်ခြင်းမှ ရရှိသည့်တန်ဖိုး ဖြစ်သည်။ ဤကိန်းဂဏန်းကို ကုမ္ပဏီ ၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုးဟု ဆိုကြသည်။ small cap စတော့များမှာ ဈေးကွက် တွင် စတော့အရေအတွက် အနည်းငယ်သာ ထုတ်ဝေထားသောကြောင့် ဈေးကွက်တွင် တန်ဖိုးအနိမ့်ဖြင့်သာ ရောင်းဝယ်ကြသည်။ သို့သော် ယင်းစတော့များကို ပဲနီစတော့များနှင့် မရောထွေးစေလိုပါ။ ပဲနီစတော့ များသည် စတော့အရေအတွက် များပြားစွာ ထုတ်ဝေထားသောကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံ ဈေးကွက်တန်ဖိုး မြင့်မားလာလေ့ရှိပါသည်။

သုတေသနဌာနများသည် ဈေးကွက်တန်ဖိုး ကြီးမားသော စတော့ များကိုသာ ရွေးချယ်ကောက်နုတ် ဖော်ပြလိုကြပါသည်။ small cap စတော့များမှာမူ တန်ဖိုး နည်းပါးမှုကြောင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့ များက ဝယ်ယူခြင်း မပြုကြပါ။ သို့သော်လည်း သင်၏ အစွမ်းအစ ကောင်းလျှင်ကောင်းသလို small cap စတော့များထဲမှ ဝင်ငွေကောင်း မွန်သော စတော့များကို ရွေးချယ် ဝယ်ယူနိုင်ပါသည်။ အခြားသူ တစ်ဦး ကလည်း သင်၏လုပ်ပုံလုပ်နည်းအတိုင်း လိုက်ပါကျင့်သုံးခဲ့ပါမူ အဆိုပါ စတော့များ၏ ဈေးမှာ ထောင်တက်သွားပါလိမ့်မည်။ သို့သော် small cap စတော့များ ထောင်တက်နေချိန်တွင် အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း အကျဘက်သို့ ရောက်သွားနိုင်သည့် အလားအလာများလည်း ရှိနိုင်သည် ကို သိထားရပေမည်။

ကုမ္ပဏီအငယ်များသည် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု အားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက်
၏ ဆိုးရွားသည့် ကျဆင်းမှုဒဏ်များ၊ စီးပွားရေးဂယက်များကို ခံနိုင်ရည်
မရှိခြင်းများကြောင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများသည့် စတော့များ ဖြစ်ပါသည်။
ထို့ပြင် ကောလာဟလနှင့် သတင်းဆိုးများ၏ ဒဏ်ကိုလည်း ခံနိုင်ရည်
မရှိသောကြောင့် ဈေးကွက်တွင် ငွေဖြစ်လွယ်မှု နည်းပါးသည့် စတော့
များ ဖြစ်ပါသည်။

စတော့အတန်းအစားများကို ခွဲခြားတတ်ရန် လိုအပ်ခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ မကြာခဏဆိုသလို စိတ်ရှုပ်ထွေးလေ့ရှိသည့် အချက်မှာ မိမိတို့ ဝယ်ယူရင်းနှီးမည့် စတော့အမျိုးအစားများသည် မည်သည့်အမျိုးအစား ဖြစ်သည်ကို သဲသဲကွဲကွဲ မသိရှိဘဲ ဝယ်ယူရင်းနှီးကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အစဉ်အလာအရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် စတော့များကို ရည်ရွယ်ချက် နှစ်မျိုးဖြင့် ဝယ်ယူရင်းနှီးကြခြင်း ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့မှာ ဝယ်ယူထားသော စတော့များကို တစ်ချိန်ချိန်တွင် ဈေးနှုန်း တက်ပါက ပြန်လည်ရောင်းချရန်နှင့် အခြားသော ရည်ရွယ်ချက် တစ်ခုမှာ စတော့များ ထုတ်ရောင်းသည့် ကုမ္ပဏီမှ ပေးဝေသော အမြတ်ဝေစုကို ပုံမှန် ထုတ်ယူရန် စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ မှန်ပါသည်။ အချို့သော ဝယ်ယူထားသည့် စတော့များသည် အထက်ပါ ရည်ရွယ်ချက် နှစ်မျိုးစလုံးကို တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာအထိ ပြည့်ဝစေနိုင်သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် မိမိတို့ ဝယ်ယူရင်းနှီးမည့် စတော့များ၏ အတန်းအစားများကို ကွဲပြားစွာ သိရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်း စတော့ အတန်းအစားများမှာ-

- (က) တိုးတက်မှု ရှိသည့်စတော့ (growth stock)၊
- (ခ) တန်ဖိုး ကောင်းသည့်စတော့ (value stock) နှင့်
- (ဂ) ဝင်ငွေ ကောင်းသည့်စတော့ (income stock)

စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

တိုးတက်မှု ရှိသည့် စတော့များ (growth stock) သည် အမည်တွင် နေသည့်အတိုင်းပင် အချိန်တိုကာလအတွင်းတွင် တိုးတက်မှု ရှိနိုင်သည့် အလားအလာများကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်တွေ့နေရသော စတော့များ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစတော့များသည် အသစ် တည်ထောင်သည့် ကုမ္ပဏီ များမှ ထုတ်ဝေသော စတော့များ ဖြစ်ပြီး တီထွင်မှု အခြေခံသည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းတို့သည် ဈေးကွက်အတွင်း ကြီးမားသော ရိုက်ခတ်မှုများကို ဖြစ်စေကာ အနာဂတ် တွင် တိုးတက်မှုများ အမြန်ဆုံး ရရှိစေသည်ဟု ထင်မြင် ယူဆသော ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ကုမ္ပဏီများသည် ဈေးကွက်အတွင်း တိုးတက်မှု ရရှိနေသည့် ပျမ်းမျှနှုန်းထက် ပိုသောနှုန်းဖြင့် တိုးတက် လျက် ရှိနေပြီး ၎င်းတို့၏ လက်ရှိဝင်ငွေ အများစုကို အနာဂတ်ကာလ တွင် လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ရန်နှင့် သုတေသန လုပ်ငန်းများတွင် သုံးစွဲရန် အတွက် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ထားပြီးသော ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ ၏ စတော့အပေါ် ပြန်ရချက်အချိုးများ၊ ရှယ်ယာတစ်စု၏ ဝင်ငွေ နှုန်း ထားများမှာလည်း မြင့်မားလျက် ရှိပါသည်။ သို့အတွက် ယင်းစတော့ များ၏ တန်ဖိုးများမှာ မြင့်မားလျက်ရှိသည့်အပြင် ရှိသင့်သည့် တန်ဖိုး ထက်ပင် မြင့်တက်နေတတ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ယင်းစတော့များကို ဝယ်ယူရာတွင် နှစ်စဉ် ပေးသည့် အမြတ်ဝေစုထက် အနာဂတ်တွင် စတော့ဈေးနှုန်း မြင့်တက် ရာမှ အကျိုးအမြတ် ရရှိမည် ဟူသည့် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဝယ်ယူလေ့ ရှိပါသည်။ အမြတ်ဝေစု ပေးဝေရာတွင်လည်း အသားတင်ဝင်ငွေအပေါ် မှ နောင်နှစ်များတွင် ပြန်လည် ရင်းနှီးရန်အတွက် အချိုးအစားများများ လျာထားပြီး ပိုငွေကိုသာ ခွဲဝေလေ့ ရှိပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ကိုင်နေ သည့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အားလုံးသည် growth stocks များ ဖြစ်နိုင်သော် လည်း ဧရိယာအများစုမှာ အိုင်တီနည်းပညာကုမ္ပဏီများ၊ သဘာဝမှ ရသော ရေ၊ နေ၊ လေ အသုံးပြု စွမ်းအင်နည်းပညာ ကုမ္ပဏီများနှင့် ဘိုင်အိုနည်းပညာအသုံးပြု ကုမ္ပဏီများကို တိုးတက်မှု ရှိသော စတော့ များ (growth stocks) အဖြစ် မှတ်ယူလေ့ရှိပါသည်။

အဆိုပါ စတော့အများစုမှာ ကုမ္ပဏီအသစ်များ ဖြစ်ပြီး နည်းပညာ အသစ်များကို အသုံးပြုကာ တီထွင်မှု၊ ဖန်တီးမှု အတတ်ပညာများကို အသုံးပြု၍ ထုတ်ကုန်အသစ်များ၊ နည်းပညာအသစ်များကို ထုတ်လုပ် ရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းကုမ္ပဏီများသည် တို တောင်းသည့် အနာဂတ်ကာလအတွင်း၌ပင် ထူးခြားသော အောင်မြင်မှု များကို ရရှိနိုင်သောကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပြီး အလားအလာ ကောင်းမွန်သည့် ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကုမ္ပဏီများသည် ရိုးရှင်းသော စီးပွား ရေးပုံသဏ္ဍာန်များဖြင့် စနစ်တကျ စီမံကွပ်ကဲထားပြီး ၎င်းတို့၏ ထုတ် ကုန်များအပေါ်မှ ကောင်းမွန်သည့် အကျိုးအမြတ် ရယူနိုင်သော ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကုမ္ပဏီများသည် ရင်းနှီးငွေအပေါ် ပြန် ရသည့်အချိုးများမှာ ကောင်းမွန်သော်လည်း ကုမ္ပဏီအများစုမှာ အရွယ် အစား သေးငယ်သည့်ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း တည်ငြိမ် မှု အားနည်းပြီး ၎င်းတို့၏ စတော့ဈေးနှုန်းများမှာ မကြာခဏ ဆိုသလို အတက်အကျ မြန်ဆန်တတ်ပါသည်။

တန်ဖိုးကောင်းသည့်စတော့ (value stock) များမှာ ယေဘုယျအား ဖြင့် ဝင်ငွေအပေါ် ပြန်ရချက်အချိုး (price earning ratio) နှင့် ကုမ္ပဏီ ၏ စာရင်းအရ တန်ဖိုး (book value) တို့ နည်းပါးလေ့ရှိပါသည်။ ၎င်း ကုမ္ပဏီ၏ စတော့များသည် လတ်တလော စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်မှုများ တွင် အားနည်းလျက် ရှိသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ကွက် နည်းပါးသည် ဆို သည့် ထင်မြင်ယူဆချက် ရရှိနေသည့် ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်သော်လည်း အလားအလာ အထူးကောင်းမွန်ပြီး အနာဂတ်တွင် တန်ဖိုးကြီးမားမည် ဟု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများဘက်က တထစ်ချ ယုံကြည်ထားသည့် စတော့များ ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် အဆိုပါ စတော့များ ကို ဈေးနှုန်း ချိုချိုသာသာနှင့် ဝယ်ယူကာ နောက်ပိုင်းကာလများတွင် အပေါ်ဈေးဖြင့် ပြန်ထုတ်ရောင်းလေ့ ရှိပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကောင်း မွန်သည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၊ ဘဏ္ဍာရေးအရလည်း ခိုင်မာသည့် ကုမ္ပဏီ တစ်ခု၏ ရှယ်ယာ ဈေးနှုန်းများသည် အချိန်ကာလတို တစ်ခုအတွင်း တွင် ဈေးနှုန်းများ သိသိသာသာ ပြုတ်ကျသွားတတ်ပါသည်။ ဥပမာ

အားဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ အမှုဆောင်အရာရှိချုပ် (CEO) ၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ မကောင်းသတင်းများကြောင့် ရှယ်ယာဈေးများ ရုတ်တရက် ပြုတ်ကျခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း လည်လည်ဝယ်ဝယ်ရှိသော၊ ဉာဏ်ကောင်းသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ယင်းသို့ ကျဆင်းနေသည့် အချိန်သည် ယင်းစတော့များကို ဝယ်ယူရန် အကောင်းဆုံးအချိန်ဟု သတ်မှတ်ကာ ဝယ်ယူထားလေ့ ရှိပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းစတော့များသည် မကြာမီအချိန်အတွင်း ပြန်လည် မြင့်တက်တော့မည်မှာ သေချာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ကာလတိုအတွင်း အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်ကို မေ့ပျောက်ကာ စတော့ဈေးနှုန်းများသည်လည်း ယခင်ကာလက ဈေးနှုန်းအဆင့်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာလေ့ရှိပါသည်။ အမှန်စင်စစ် ဤတန်ဖိုးကောင်းသည့် စတော့ (value stock) ဆိုသည်ကို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ခွဲခြား သတ်မှတ်ရန် ခက်ခဲပါသည်။ ယင်းကို သတ်မှတ်ရန်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတို့၏ အတွေးအခေါ်နှင့် ကုမ္ပဏီ၏ အလားအလာများအပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ ၎င်းကုမ္ပဏီများသည် သာမန်အားဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (risk) နည်းပါးပြီး တည်ထောင်မှု အသားကျပြီးသော ကုမ္ပဏီများ ဖြစ်သော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ဈေးကျပြီးပါက မူလအဆင့်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိရန်မှာ ကြာမြင့်တတ်ပါသည်။

ဝင်ငွေကောင်းစတော့ (income stock) များမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ၎င်းတို့ ဝယ်ယူထားသော စတော့များမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် အမြတ်ဝေစု ပြန်ရနှုန်း (dividend yield) များမှာ ပုံသေအတိုး ရရှိသော ငွေတိုက်လက်မှတ်များ၊ ငွေချေးစာချုပ်များကို ဝယ်ယူခြင်းထက် ပိုမိုသာလွန်သည်ဟု ထင်မြင်ထားသည့် စတော့များ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း income stock များတွင် အမျိုးအစား နှစ်မျိုး ခွဲခြားထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ utility stock နှင့် preferred stock တို့ ဖြစ်ပါသည်။ utility stock များသည် သာမန် ရှယ်ယာအမျိုးအစားများ ဖြစ်ပြီး သမိုင်းကြောင်းအရ ဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု ရှိသော စတော့များ ဖြစ်သော်လည်း အမြတ်ဝေစုကို အများထက် မလျော့သောနှုန်းဖြင့် ပေးဝေလေ့ရှိပါသည်။ preferred

stock များမှာမူ ဦးစားပေးအဆင့်စတော့များ ဖြစ်ပြီး ငွေချေးစာချုပ်များ ကဲ့သို့ ပုံသေအမြတ်ငွေများ ပေးလေ့ရှိသော စတော့များ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်း စတော့များကို မိမိတို့၏ ရင်းနှီးငွေကို လုံးဝ မထိခိုက်လိုသော၊ စွန့်စားမှု မလုပ်လိုသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ဝယ်ယူ ကိုင်ဆောင်လေ့ ရှိပါသည်။ ယင်း စတော့များမှ ကောင်းမွန်သည့် ပုံမှန်အမြတ်ဝင်ငွေများ ရရှိသော်လည်း ဘဏ်အတိုးနှုန်း မြင့်တက်ချိန်တွင် ယင်းစတော့ဈေးနှုန်း များ ကျဆင်းလေ့ ရှိပါသည်။

တိုးတက်မှုရှိသည့် စတော့များနှင့် ဝင်ငွေကောင်းသည့် စတော့များ ကို ခွဲခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းသည် စတော့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ထူးခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပုံစံသစ်များ ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် နည်း ကို ရွေးချယ်သည် ဖြစ်စေ စတော့ဈေးနှုန်းများ တက်ရမည်ဟု တထစ်ချ မှတ်ယူ၍ မရပါ။ နှစ်ခုစလုံးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင် ခြေများ ရှိနိုင်ပါသည်။ ယင်းတို့မှ ရရှိမည့် ပြန်ရချက်နှုန်းများမှာ ဈေး ကွက်တစ်ခုလုံး၏ အခြေအနေနှင့် မူဝါဒများအပေါ်တွင် မူတည်နေပါ သည်။ ရှယ်ယာများကို ပြန်လည်ရောင်းချရာတွင်လည်း မူလ ဝယ်ယူ ထားသည့် ဈေးထက် မြင့်တက်နိုင်သလို မူရင်းဈေးထက်လည်း လျော့ နည်းကာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ရှယ်ယာများကို ရင်းနှီးခြင်းမှ မြင့်မားသော အကျိုးအမြတ် ပြန်ရနှုန်း ရနိုင်သလို ယင်းနှင့် ဆက်နွယ်လျက်ရှိသော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိမှု (risk) များ ရှိနေသည်ကိုလည်း သတိချပ်ရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ ယင်းစတော့များ၏ ဈေးနှုန်းများသည် အတက်အကျ သံသရာ ဖြင့် လည်ပတ်လျက်ရှိပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေနှင့် မိမိတို့ရည်မှန်း ချက်များ ပြည့်ဝစေရေးအတွက် အဆိုပါ စတော့များ၏ ကွဲပြား ခြားနား ချက်များကို နားလည်စေရန် လေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

သင်သည် မည်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်နေ ပါစေ၊ သင့်လက်ထဲတွင် တိုးတက်မှု ရှိသည့် စတော့များနှင့် ဝင်ငွေ ကောင်းသည့် စတော့များ အားလုံး ရှိနေနိုင်ပါသည်။ ယင်းစတော့များကို သာမန်အားဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရန် မလွယ်ကူပါ။ စတော့ သတင်းအချက် အလက်များ ဆန်းစစ် ထုတ်ပြန်သည့် သတင်းစာ၊ စာစောင်များ၊ ရုပ်မြင်

စတော့ဈေးကွက် ရောင်းဝယ်ရေးနည်းဗျူဟာများ

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

သံကြားသတင်းများကို ဖတ်ခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် တွက်ချက်၍ လည်းကောင်း၊ သုတေသနဌာနများမှ ထုတ်ပြန်ချက်များကို လေ့လာဖတ်ရှု၍ လည်းကောင်း ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဘဏ္ဍာရေး အတိုင်ပင်ခံများ၊ မိမိတို့၏ စတော့ပွဲစား ကုမ္ပဏီများ ထံသို့ သွားရောက်ချဉ်းကပ်ကာ အကြံဉာဏ်များ ရယူခြင်းက အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။

စတော့ဈေးနှုန်းနှင့် အခြေခံတန်ဖိုးများ ဆက်စပ်မှု

ဈေးကွက်ကျွမ်းကျင်သူများ အချင်းချင်းတွင် ဖြစ်စေ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ နှင့် စတော့ပွဲစားများကြားတွင် ဖြစ်စေ စဉ်ဆက်မပြတ် အချေအတင် ဖြစ်နေသော မေးခွန်းတစ်ခု ရှိပါသည်။ ယင်းမှာ အခြေခံ စိစစ်ချက် နှင့် နည်းပညာ စိစစ်ချက်တို့အနက် မည်သည်က ပိုကောင်းသနည်း ဟူသည့် မေးခွန်းပင်။

အခြေခံ စိစစ်ချက် (fundamental analysis) ကို အားထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ဈေးနှုန်းတစ်ခုကို ခွဲခြားသိမြင်နိုင်ရန် ကုမ္ပဏီ ၏ ဘဏ္ဍာရေးရှင်းတမ်းနှင့် ရှေ့အလားအလာကို အားကိုးအားထား ပြုကြသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ အရုံးအမြတ် ရှင်းတမ်းနှင့် လက်ကျန်ရှင်းတမ်း ကို လေ့လာကာ အနာဂတ်အတွက် စတော့ဈေးနှုန်း အတက်အကျကို လေ့လာကြသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ ပြီးခဲ့သည့်ကာလများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ဝင်ငွေ၊ ရောင်းအား၊ ထုတ်ကုန်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် စသည်တို့ကို လေ့လာကာ အနာဂတ်တွင် စတော့ဈေး မည်မျှ ရှိမည်ကို သုံးသပ်ကြသည်။

နည်းပညာစိစစ်ချက် (technical analysis) ကို အားထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှာမူ ဈေးနှုန်း ရွေ့လျားမှု၊ ကာလတို အလားအလာ၊ အရှိန်အဟုန် ပြောင်းလဲမှုနှင့် နောက်ကြောင်းပြန် အချက်ပြမှုများကို ခြေရာခံလေ့ ရှိကြသည်။ စတော့တစ်ခု၏ ရောင်းဝယ်မှုပမာဏနှင့် ဈေးနှုန်းကို အခြေခံကာ ဝယ်လိုအား၊ ရောင်းလိုအားများကို သုံးသပ်

ကြသည်။ နည်းပညာစိစစ်ချက် အသုံးပြုသူများသည် အဆင့်မြင့် ကွန်ပျူတာ ပရိုဂရမ်များကို အသုံးပြုကာ အနာဂတ်အလားအလာများကို တွက်ချက်ကြသည်။

နည်းစနစ် နှစ်ခုမှ ရရှိသော စတော့တန်ဖိုးများအပေါ် အငြင်းပွားမှုများ ရှိသော်လည်း ၎င်းတန်ဖိုးများမှာ အမြင်အမျိုးမျိုးကို အခြေခံကာ ဆင်းသက်လာသည့် အဖြေများ ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ စိစစ်ချက် နှစ်မျိုးစလုံးသည် ခိုင်မာပြီး နှစ်ခုစလုံးမှာ ကျယ်ပြန့်သည့် လေ့လာချက်တစ်ခုတည်းမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် ကွဲပြားသော အမြင်များသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အလားအလာနှင့် စတော့ဈေးများကို ၁၀ နှစ်တာ လေ့လာချက်များအရ အခြေခံ (fundamental) အားကောင်းသည့်အချိန်တွင် စတော့ဈေးနှုန်းများ တက်လေ့ရှိပြီး အခြေခံ အားပျော့လာသည့် အချိန်တွင် စတော့ဈေးနှုန်းများလည်း ကျဆင်းလာသည့် အခြေအနေကို တွေ့ခဲ့ရသည်။

ဤသုံးသပ်ချက်ကို ရရှိရန် လုပ်ငန်း အမျိုးအစား မတူညီသည့် ကုမ္ပဏီ နှစ်ခု၏ ဆယ်နှစ်တာကာလ ရရှိသော ဈေးနှုန်းများ၏ အစွန်းနှစ်ဖက်ကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ယင်းစိစစ်ချက် နှစ်မျိုးစလုံးကို အသုံးပြုလေ့လာခဲ့ရာ ၎င်းတို့၏ အဖြေများမှာ တိုက်ရိုက်ဆက်နွှယ်မှု ရှိကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

ပထမ နည်းပညာ စိစစ်ချက် ဖြစ်သည့် ဈေးနှုန်း အနိမ့်အမြင့်တာ (price range) ကို လေ့လာခဲ့သည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှု စနစ်တကျ ရှိကာ အောင်မြင်မှု ရနေသည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဈေးနှုန်းကို လေ့လာခဲ့ရာ ဈေးနှုန်း အနိမ့်အမြင့် ကွာဟချက်မှာ ဆယ်စုနှစ် တစ်ခု အကြာတွင် ကြီးမားလာကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အကယ်၍ ဤအချက်သည် အဓိက လေ့လာစရာ ဖြစ်သည် ဆိုပါက ကုမ္ပဏီသည် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။ အကယ်၍ ဈေးနှုန်းအဆင့် ကျသွားပါက ဤအချက်သည် အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သည့် အခြေအနေကို ကိုယ်စားပြုပါလိမ့်မည်။ ကာလရှည်သာ ဆက်တိုက် ကျဆင်းသွားမည် ဆိုပါက ဇာတိမှန်ကို ထုတ်ဖော်သလို ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။

မည်သူက ဈေးနှုန်းအဆင့် နိမ့်ကျနေသော ကုမ္ပဏီ၏ စတော့တစ်ခုကို ဝယ်ယူပါမည်နည်း။

ဒုတိယလေ့လာမှုမှာ ကြွေးမြီအချိုး (debt ratio) ကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအချိုးမှာ ကုမ္ပဏီမှ ချေးယူထားသည့် ကြွေးမြီ စုစု ပေါင်းသည် ကုမ္ပဏီ၏ စုစုပေါင်း ဈေးကွက်တန်ဖိုးတွင် အချိုး မည်မျှ ပါဝင်သည်ကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ၏ စုစုပေါင်းကြွေးမြီ ရယူထားမှုနှင့် စတော့ရှယ်ယာများ ထုတ်ရောင်း ထားသည့် ပမာဏကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်သည်။

စနစ်တကျနှင့် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နေသည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ကြွေးမြီ အချိုးအစားမှာ ကာလရှည်ကြာစွာ တည်ငြိမ်မှု ရှိနေခြင်း သို့မဟုတ် ကျဆင်းသွားခြင်းကို တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ရုန်းကန်လှုပ်ရှား နေရသည့် ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် လူမွဲခံလုနီးပါး ဖြစ်နေသည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု တွင်မူ ကြွေးမြီ အချိုးအစားမှာ နှစ်စဉ်ဆိုသလို မြင့်တက်နေလေ့ရှိ ပါသည်။

အကယ်၍ ကြွေးမြီ အချိုးအစားမှာ ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း အထက်တွင် ရှိနေပါက ကုမ္ပဏီ၏ ကာလရှည် ချေးငွေများသည် ထုတ်ရောင်းထား သည့် ရှယ်ယာ ပမာဏထက် မြင့်မားနေသည်ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ တစ်နည်းဆိုရသော် ကြွေးမြီအခြေအနေမှာ ထိန်းချုပ်၍ မရနိုင်သည့် အတွက် စတော့တစ်ခု၏ ဈေးနှုန်းမှာ သုည ဖြစ်လုနီးပါး ရောက်ရှိနေ ခြင်းကို ဆိုလိုပါသည်။

နှိုင်းယှဉ်သုတေသနပြုချက်များဖြင့် အမေရိကန်၏နာမည်ကျော် Eastman Kodak ကုမ္ပဏီနှင့် McDonald တို့၏ ကိန်းဂဏန်းများကို အခြေခံကာ လေ့လာခဲ့သည်။ Kodak မှာ ယခင်ကာလများက အောင် မြင်မှု ရရှိခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ အစောပိုင်း ကာလက လူမွဲခံယူခြင်းအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ယူခဲ့ရသည့် ကုမ္ပဏီ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်များတွင် McDonald မှာ စွမ်းဆောင် ရည် အကောင်းဆုံး ကုမ္ပဏီတစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့ကာ အမြတ်အစွန်း အကောင်းဆုံး ရရှိခဲ့သည့်အချိန် ဖြစ်သည်။

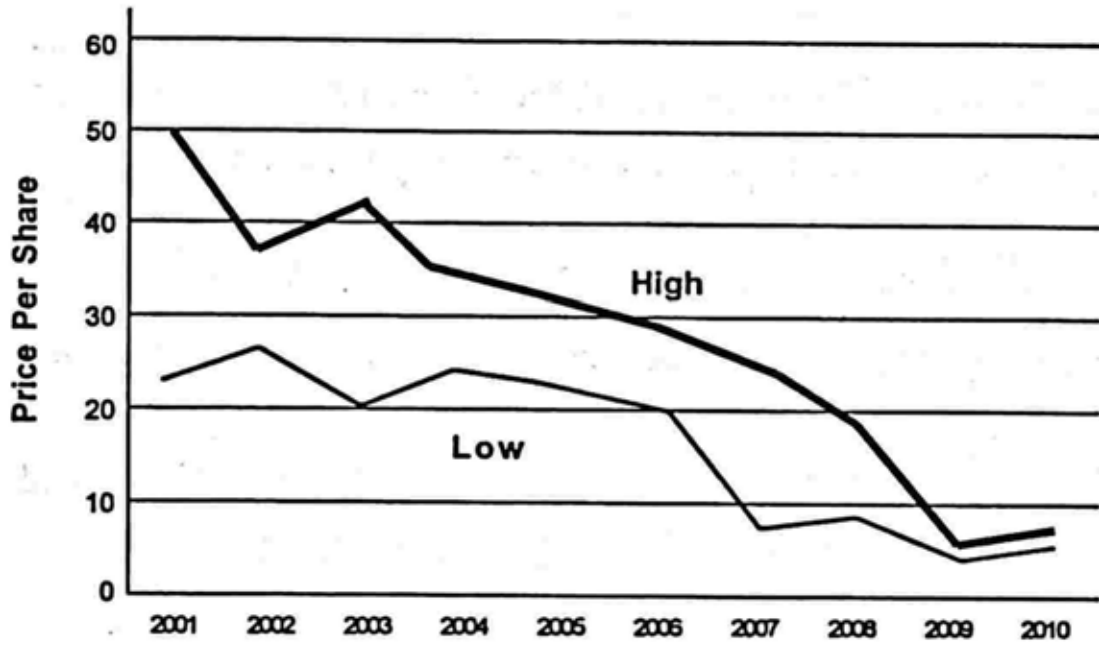
Kodak ကုမ္ပဏီ၏သက်တမ်းမှာ နှစ် ၁၀၀ ကျော် ရှိခဲ့ကာ ထိုစဉ်က Kodak ကို တည်ထောင်ခဲ့သူ Gorge Eastman က 'သင် ခလုတ် တစ်ချက်သာ နှိပ်လိုက်ပါ။ ကျန်သည့်အရာများကို ကျွန်ုပ်တို့ တာဝန်ယူ သည်' ဟူသည့် ကြွေးကြော်သံကို ကြွေးကြော်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ၎င်းတို့ ၏ ထုတ်ကုန်မှာ ကမ္ဘာ့အရည်အသွေး အကောင်းဆုံးအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့ သည်။ ၁၈၈၃ ခုနှစ်က ကိုဒတ်သည် ဖလင် ကြိုတင် ထည့်သွင်းသည့် ကင်မရာကို တီထွင်ခဲ့ကာ ဓာတ်ပုံရိုက်သူများသည် ရိုက်ပြီးပါက နယူး ယော့ခံမြို့၊ ရော့ချက်စတာလမ်းသို့ သွားကာ ဓာတ်ပုံ ကူးဆေးခြင်း ပြုလုပ်ပြီး ဖလင်အသစ် ပြန်ထည့်ကြရသည်။

ထိုကာလက အဆိုပါ ဖလင် ထည့်သွင်းသည့်စနစ်မှာ အံ့ဩစရာ တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ကိုဒတ်သည် နှစ်ဆယ်ရာစုကာလအထိ ဖလင် စနစ်များကို တီထွင် ဆန်းသစ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်ခန့်အထိ ကိုဒတ်သည် ဖလင်ဓာတ်ပုံခေတ် ကုန်ဆုံး တော့မည့်အရေးကို ရိပ်စားမိခဲ့ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ဒစ်ဂျစ်တယ်ကင်မရာများ ပေါ်ထွန်းလာပြီးသည့်နောက် ဖောက်သည်အနည်းငယ်ကသာ ဖလင် အသုံးပြု ကင်မရာများကို သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

အကျိုးဆက်အဖြစ် ကိုဒတ်၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းမှာ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု ဖြစ်သည့် ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ခုအတွင်း တစ်စုလျှင် ဒေါ်လာ ၅၀ မှ ၅ ဒေါ်လာသို့ ကျဆင်းခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကိုဒတ် စတော့ဈေးနှုန်းမှာ ၁ ဒေါ်လာအောက်သို့ ကျဆင်းခဲ့ရသည်။ ပုံတွင် ကိုဒတ်၏ ၁၀ နှစ်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ ကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။ (ပုံ-၁)

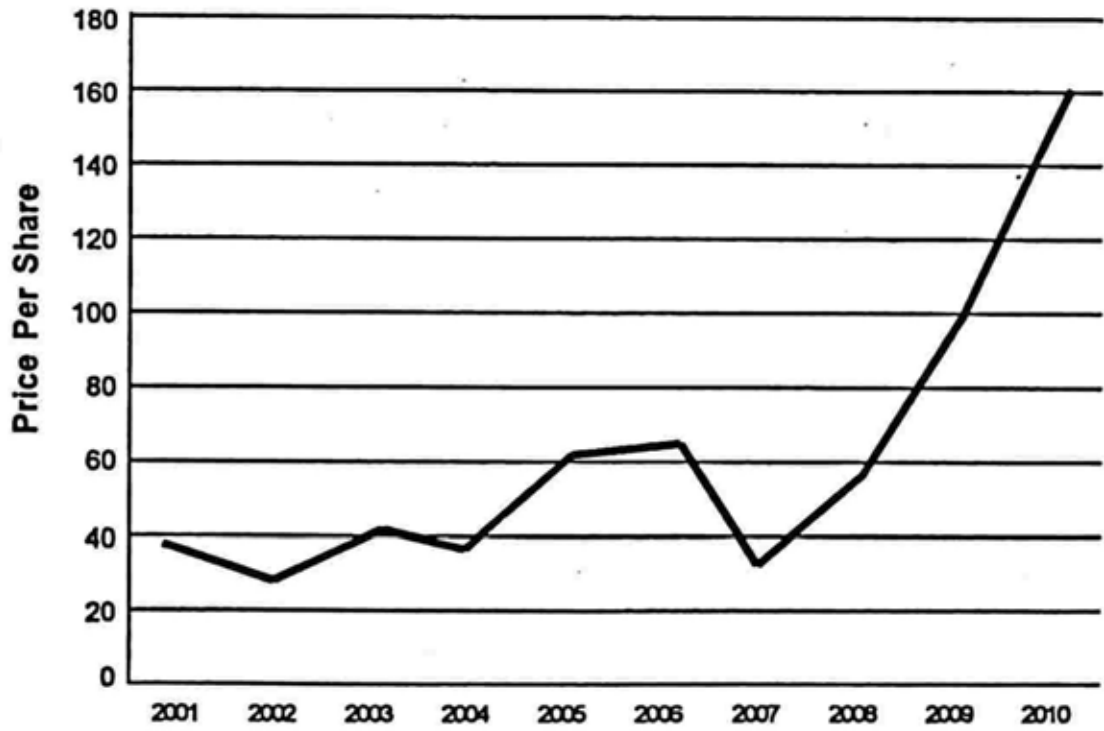
ဆက်လက်ပြီး ကိုဒတ်၏ ၁၀ နှစ်တာ ကြွေးမြီအချိုးကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာကြည့်ရာတွင် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ၎င်း၏ဈေးကွက် ကျဆင်းလျက် ရှိပြီး ဘဏ္ဍာရေး အချိုးအစားများမှာလည်း အားနည်းလျက် ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၎င်း၏ ၂၀၀၁ ခုနှစ် အကုန်တွင် ကြွေးမြီအချိုးအစားမှာ ၃၇ ရာခိုင်နှုန်း ရှိကာ (စုစုပေါင်းဈေးကွက်တန်ဖိုးတွင် ကြွေးမြီ ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ရှယ်ယာရှင်များ ပိုင်ဆိုင်မှု ၆၃ ရာခိုင်နှုန်း) အနာဂတ်

Kodak 10 Year Price History

ပုံ (၁)

Debt History of Kodak 10 Year History

— Debt Ratio

ပုံ (၂)

အလားအလာမှာ ကျဆင်းနေခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ၂၀၁၀ ဘဏ္ဍာနှစ် အကုန်တွင် ကုမ္ပဏီ၏ ကြွေးမြီအချိုးအစားမှာ ရာခိုင်နှုန်း ၁၆၀ ရှိခဲ့သည်။ (စုစုပေါင်း ဈေးကွက်တန်ဖိုးတွင် ကြွေးမြီ ရာခိုင်နှုန်း ၁၆၀ နှင့် ရှယ်ယာရှင်များ ပိုင်ဆိုင်မှု ရာခိုင်နှုန်း (-) ၆၀)။ (ပုံ -၂)

ဤ ကိုဒတ်၏ရှယ်ယာတန်ဖိုး ထိုးကျခဲ့မှုသည် တစ်ဖက်တွင် ကြွေးမြီအချိုး ထောင်တက်လာမှုနှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်နွှယ်ပတ်သက်လျက် ရှိပေသည်။ ဤလမ်းကြောင်းသည် ကုမ္ပဏီအနေနှင့် လူမွဲစာရင်း ဝင်ရန် လမ်းစကို ဖော်ပြလျက်ရှိပြီး ယခင်က စီးပွားရေး အကျော်ဇောများ ဖြစ်သည့် GM, Lehman Brothers, Delta Airline, Pacific Gas and Electric တို့၏ လားရာလမ်းများနှင့် တူညီနေပါသည်။

မက်ဒေါ်နယ်နှင့် ဈေးကွက်မူဝါဒ

McDonald သည်လည်း အောင်မြင်မှုသမိုင်းကြောင်း စိုက်ထူနိုင်ခဲ့သည့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ယင်းကို စွန့်ဦးတီထွင်သူတစ်ဦးက တည်ထောင်ခဲ့ကာ နှစ်ပေါင်းကြာရှည်စွာ လုပ်ငန်းများကို ချဲ့ထွင်နိုင်ခဲ့ သည်။ သို့သော် ခြားနားသည့်အချက်မှာ McDonald သည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်း အကောင်းဆုံး စွမ်းဆောင်ရည်ကို ပြသနိုင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကို ယခင်ကဲ့သို့ နည်းလမ်း နှစ်မျိုးဖြင့် တိုင်းတာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ နည်းပညာ စိစစ်ချက် (technical analysis) ဖြစ်သည့် ၁၀ နှစ်တာ ဈေးနှုန်း ကွာဟချက်ကို လေ့လာခြင်း ဖြစ်ပြီး ဒုတိယ နည်းမှာ အခြေခံ စိစစ်ချက် (fundamental analysis) များထဲမှ ကြွေးမြီ အချိုးကို လေ့လာမည် ဖြစ်ပါသည်။

McDonald ကို ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် McDonald Patrick က ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ် မွန်ရိုဗီယာတွင် တည်ထောင်ခဲ့ကာ Airdrome ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။ ဟမ်ဘာဂါ တစ်ခုလျှင် ၁၀ ဆင့်နှင့် စတင် ရောင်းချခဲ့ရာ ထိုကာလက လွန်စွာ ရေပန်းစားခဲ့သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၎င်း၏ သား နှစ်ဦးသည် ဆိုင်အား ဆန်ဘာနာဒီယိုသို့ ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ကာ ဆိုင်အမည်ကို McDonald ဟု ပြောင်းလဲ ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပါသည်။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် မက်ဒေါ်နယ်အနေနှင့် ဖရန်ချိုက်လုပ်ငန်းကို စတင်ခဲ့သည်။ မစ်ရှိုက် ထုတ်လုပ်သည့် Multimixer စက်ကို မှာကက်တင်း ပြုလုပ်သူ Ray Kroc က မက်ဒေါ်နယ် ညီအစ်ကိုအား တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ဖရန်

mgyoe.com

ချိုက် လုပ်နိုင်ရေးအတွက် အကြံဉာဏ်များ ပေးခဲ့သည်။ မက်ဒေါ်နယ် ညီအစ်ကိုသည် စွန့်စားမှု ပြုလုပ်လိုခြင်း မရှိသော်လည်း Kroc ၏ စွန့်စားဆောင်ရွက်မှုနှင့်အတူ လုပ်ငန်းများကို စတင်ခဲ့သည်။

ယနေ့တွင် US နှင့် ပြည်ပဈေးကွက်များသို့ အောင်မြင်အောင် ထိုးဖောက်ရေးအတွက် အဓိက တွန်းအားသည် Kroc ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း အများက အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရသည်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် မက်ဒေါ်နယ်ရောင်းအား၏ သုံးပုံ နှစ်ပုံမှာ ပြည်တွင်းမှ ရရှိခဲ့သော်လည်း နောက်ထပ် ၅ နှစ် အကြာတွင် ပြည်တွင်း-ပြည်ပ ရောင်းအား အချိုးမှာ ၅၀-၅၀ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် မက်ဒေါ်နယ် ဆိုင်ခွဲပေါင်း ၁၂၅၀၀ ရှိပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဆိုင်ခွဲပေါင်း ၃၃၀၀၀ ကျော် ရှိကာ ယင်းတို့မှ ဝင်ငွေ စုစုပေါင်း ၇၇ ဘီလီယံ ဒေါ်လာ ရရှိခဲ့သည်။ မက်ဒေါ်နယ်၏ ကော်ပိုရိတ်မော်ဒယ်လ်မှာ ကမ္ဘာ့အကောင်းဆုံးမော်ဒယ်လ်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

မက်ဒေါ်နယ်၏ အောင်မြင်မှုမှာ ၎င်း၏ လုပ်ငန်းများကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ချဲ့ထွင်ခဲ့ရုံမျှမက ၎င်း၏ လုပ်ငန်းကြီးတစ်ခုလုံးကို ပရော်ဖက်ရှင်နယ်ဆန်ဆန် စီမံအုပ်ချုပ်ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ဆယ်နှစ်တာကာလအတွင်း ရှိခဲ့သော ဝင်ငွေများက မက်ဒေါ်နယ်၏ အောင်မြင်မှုကို ဖော်ပြလျက် ရှိပါသည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် တစ်ရှယ်ယာလျှင် ၂၅ ဒေါ်လာသာ ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၎င်း၏ရှယ်ယာဈေးနှုန်းမှာ အနိမ့်ဆုံး ၆၁ ဒေါ်လာနှင့် အမြင့်ဆုံး ၈၁ ဒေါ်လာအထိ ရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အတွင်းတွင် ကုမ္ပဏီအများစုမှာ အခက်အခဲများ၊ ဒုက္ခများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့်တိုင် မက်ဒေါ်နယ်၏ ရှယ်ယာများမှာ တိုးတက်မှု ရရှိခဲ့ပြီး နယူးယော့ခ် စတော့အိတ်ချိန်းတွင် အောင်မြင်မှု အရဆုံး ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

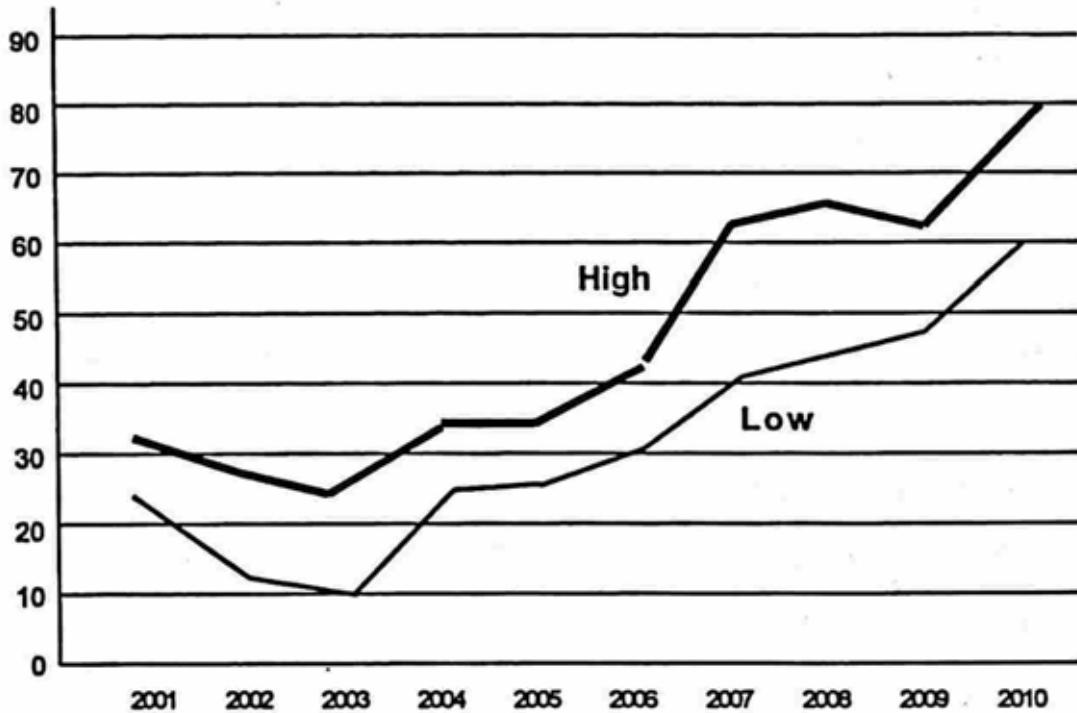
မက်ဒေါ်နယ်၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်း တက်လာခြင်းကို နည်းပညာစိစစ်ချက်နှင့် ကြည့်ရှုခြင်းမှ အဖြေနှင့် အခြေခံစိစစ်ချက် ဖြစ်သည့်

ကြွေးမြီ အချိုးအစားမှ အဖြေများသည် တိုက်ရိုက် ဆက်နွယ်လျက် ရှိပါသည်။ ၎င်း၏ ကြွေးမြီ အချိုးအစားမှာ ၁၀ နှစ်တာ ကာလအတွင်း ၃၁ နှင့် ၄၆ ကြားတွင်သာ ရှိပြီး ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၏ ကြွေးမြီအချိုးအစားမှာ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်က ရှိခဲ့သည့် အချိုးအစားအတိုင်းသာ ရှိခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဤသို့ ညီညွတ်မျှတသည့်အချိုးအစား ရရှိရန် အရေးကြီးပါသည်။ အချိုးအစားများက မည်သို့ ဆိုလိုသနည်း ဆိုပါလျှင် ကုမ္ပဏီကို အရှိန်အဟုန်နှင့် လျင်မြန်စွာ ချဲ့နေသည့်အချိန်တွင် ကာလရှည် ကြွေးမြီစာချုပ်များကို မထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤအညွှန်းကိန်းများကို လေ့လာခြင်းမှ အဓိကကျသည့် သော့ချက်တစ်ခုကို လေ့လာနိုင်ပါသည်။ ယင်းမှာ ကုမ္ပဏီတစ်ခုအနေနှင့် စတော့ထုတ်ဝေမည်လား၊ စတော့ မထုတ်ဘဲ ကာလရှည် ကြွေးမြီ ရှာဖွေမည်လား ဆိုသည့်အချက်ကို ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်များအနေနှင့် စဉ်းစားရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ ကိုဒတ်ဖလင် ကုမ္ပဏီကို ကြည့်ပါက ရာစုနှစ် တစ်ခုတိုင် အောင်မြင်စွာ ရပ်တည်ခဲ့သော်လည်း ယခုအချိန်တွင် တည်ငြိမ်မှု မရှိတော့ခြင်း၊ အလားတူ ကုမ္ပဏီများနှင့်ပင် နှိုင်းယှဉ်ပါက ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း ကျဆင်းသွားခြင်း စသည့် အချက်များကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မက်ဒေါ်နယ်မှာမူ ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု၊ ဈေးကွက်ကို ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း ချဲ့ထွင်နိုင်မှုနှင့် ကြွေးမြီကို များစွာ အားမကိုးခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် သမိုင်းတွင် ကြီးမားသည့် အောင်မြင်မှုကို ရရှိခဲ့သည်။

အထက်ပါ နှိုင်းယှဉ်မှုများကို ကြည့်လျှင် ကွာဟချက်များကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း လုပ်ငန်း နှစ်ခုမှာ လုပ်ငန်းသဘာဝ ကွာခြားသော်လည်း စတော့ဈေးကွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် အရေးပါသည့် အချက်တစ်ခုကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းအချက်မှာ ကုမ္ပဏီ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သဘောသဘာဝ တူညီခြင်း မတူညီခြင်း မှာ အဓိကမကျ၊ အဓိကကျသည့်အချက်မှာ ကုမ္ပဏီအား မည်သို့ ကောင်းမွန်စွာ စီမံခန့်ခွဲသည် ဆိုသည့်အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီ စီမံအုပ်ချုပ်သည့်အဖွဲ့အနေနှင့် ၎င်း၏ စီးပွားရေး မော်ဒယ်၊ ထုတ်ကုန်များကို အချိန်အခါကို လိုက်၍ ပြောင်းလဲနိုင်စွမ်း

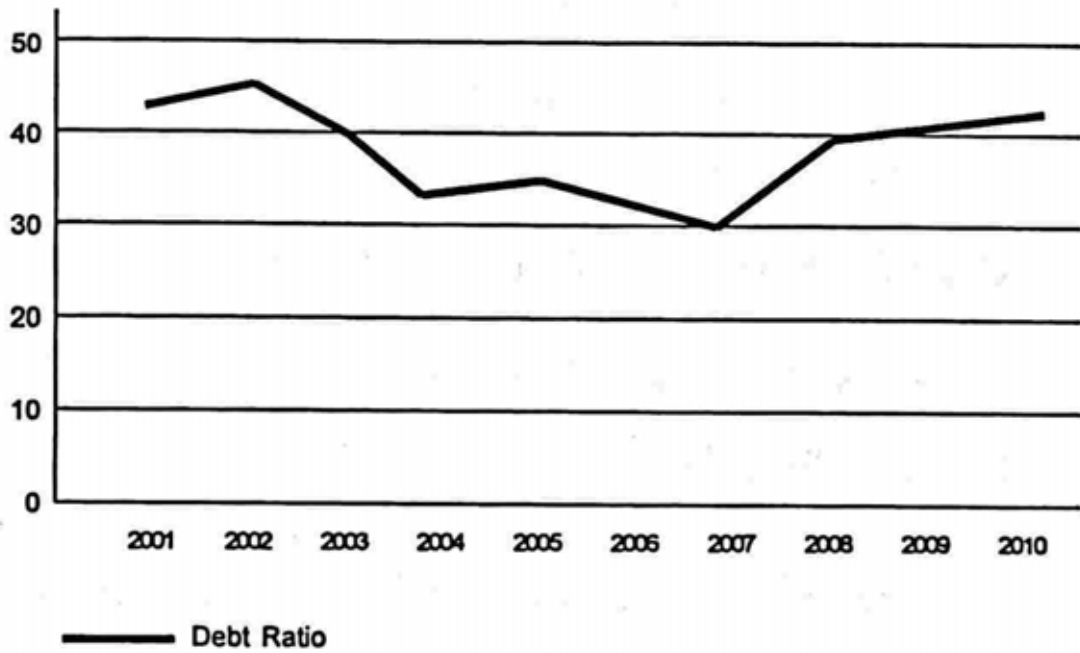
McDonald's 10 Year Price History

ရှိရမည် ဖြစ်ပြီး အလုပ်ဖြစ်သည့်နေရာတွင် မတည် ရင်းနှီးနိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ကိုဒတ်သည် ၎င်း၏ သမိုင်းကြောင်းတွင် ကြီးမားသည့် အောင်မြင်မှုမှတ်တိုင်ကို စိုက်ထူနိုင်ခဲ့သော်လည်း သူ၏ အဓိက ထုတ်ကုန် ဖြစ်သည့် ဖလင်၏ဈေးကွက် မရှိတော့ခြင်းကို သတိပြုမိခြင်း မရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးမှုကို ပြောင်းလဲမှု မပြုနိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယနေ့တွင် ကိုဒတ်သည် ဒစ်ဂျစ်တယ်လိုင်းကို ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ၎င်း၏ပြိုင်ဘက်များက များစွာ ရှေ့ရောက်နေပြီ ဖြစ်သည်။

မက်ဒေါ်နယ်၏ လုပ်ငန်းများမှလည်း အရေးပါသည့် သင်ခန်းစာများ ရရှိခဲ့ပါသည်။ Kroc သည် မူလက ၎င်း၏ 'မစ်ရှီတ်' ထုတ်လုပ်သည့် Multimixer စက်ကိုသာ ရောင်းအားတက်စေရန် အားထုတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း သူ့အနေနှင့် ကောင်းမွန်သည့် အနာဂတ်ကို ဖန်တီးရန်မှာ ကိုယ်ပိုင် ဖရန်ချိုက်စ်လုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည် ဆိုသည်ကို ချက်ချင်း သဘောပေါက်ခဲ့သည်။ မက်ဒေါ်နယ်သည် သာ ဈေးသက်သာ၊ လျင်မြန်၊ အရည်အသွေး ပြည့်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ခု အနေဖြင့် ရွှေတွင်းတစ်တွင်း ဖြစ်သည်ကို သဘောပေါက်ခဲ့ပါသည်။

McDonald's, 10 Year Debt Ratio History

အမေရိကန် ခရီးသွားများသည် လမ်းတစ်လျှောက် မည်သည်ကို ရှာဖွေရမည် ဆိုသည့် အရာကို မြင်တွေ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အကျိုးအမြတ်များ ရရှိရေးအတွက် မိမိ၏ ထုတ်ကုန်များကို ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း ဖြန့်ကြက်နိုင်ရေးသည် အရေးကြီးကြောင်း သင်ခန်းစာ ရရှိခဲ့သည်။ ကိုဒတ်အနေနှင့် ခေတ်ဟောင်းစတိုင် ဝဲဂယ်ထဲတွင် နစ်နေချိန်တွင် အခြားတစ်ဖက်၌ မက်ဒေါ်နယ်သည် ထုတ်ကုန်တစ်ခု၏ လွယ်ကူရိုးရှင်းမှု ဟူသည့် တန်ဖိုးတစ်ရပ်ကို ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ကာ ကျယ်ပြန့်သည့် ဈေးကွက်တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့ကြောင်း အများက အသိအမှတ်ပြုခဲ့ရသည်။

အချုပ်အားဖြင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူတစ်ဦးအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အကြောင်းအရာများကို လေ့လာရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အယူအဆများကိုလည်း လေ့လာထားသင့်ပါသည်-

- (က) ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းများကို ထဲထဲဝင်ဝင် လေ့လာပါ။
 ကုမ္ပဏီသည် မည်သည့်လုပ်ငန်းနှင့် ရပ်တည်နေသည်၊ ပြိုင်ဘက်များ၏ အခြေအနေနှင့် လုပ်ငန်း တည်ရှိရာ နေရာ လေ့လာပါ။

(ခ) တိုးတက်မှုကို မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာပါ။

ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းများ တိုးတက်နေသလား၊ ဆုတ်ယုတ်နေသလား ဆိုသည်ကို လေ့လာပါ။ ၎င်း၏ထုတ်ကုန်များ ဝယ်လိုအား ကောင်းမွန်ခြင်း ရှိ မရှိ လေ့လာပါ။

(ဂ) အညွှန်းကိန်း အတော်များများကို လေ့လာပါ။

ကုမ္ပဏီ၏ အားသာချက်၊ အားနည်းချက်၊ အခြေခံနှင့် နည်းပညာ စိစစ်ချက်များကို လေ့လာပါ။

(ဃ) ဦးတည်ရာလမ်းကြောင်းကို လေ့လာပါ။

ကုမ္ပဏီ၏ အနည်းဆုံး ဆယ်နှစ်တာ ကိန်းဂဏန်းများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ အညွှန်းကိန်းများ ကောင်းမွန်နေသည်၊ ဆိုးရွားနေသည်ကို လက်တွေ့ သိမြင်သွားပါလိမ့်မည်။

နွားသိုးဈေးကွက် သို့မဟုတ် တက်ရိပ်ပြဈေးကွက်

စတော့ဈေးကွက်တွင် ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ အတက်ဘက် ရောက်နေသည့် ဈေးကွက်ကို Bull Market ဟု ခေါ်ပါသည်။ တချို့ကလည်း နွားသိုးဈေးကွက်ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ယင်းနွားသိုးဈေးကွက်သည် လူတိုင်းအတွက် အကျိုးအမြတ် ရှိစေပါသည်။ ဤဈေးကွက်တွင် ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်ကုမ္ပဏီများ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် စတော့ပွဲစားကုမ္ပဏီများသည်လည်း အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေနှင့် ဈေးကွက်ထဲသို့ ငွေများ ပုံအောက်ထည့်ဝင်ကြသဖြင့် စတော့ပွဲစားကုမ္ပဏီများသည် ကော်မရှင်ခများ မြိုးမြိုးမြက်မြက် ရရှိကာ နှစ်ကုန်ဆုကြေးများလည်း အမြောက်အမြား ရရှိစေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

စတော့အိတ်ချိန်းတို့သည်လည်း ဝန်ထမ်းများ ပိုမိုခန့်ထားကာ စာရင်းအသစ်များကို ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်ကြရသလို တာဝန်ခံ ဖြန့်ချိရောင်းချသူ (underwriter) များကလည်း စတော့အသစ်များကို ဈေးကွက်တွင် တင်ရောင်းလာကြပါသည်။ တစ်ဦးချင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေနှင့်လည်း စတော့များ ဈေးတင်ရောင်းခြင်းမှ အမြတ်ငွေများ ပိုမို ရရှိလာကြပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည်လည်း ပြည်သူတို့ သုံးစွဲမှု အားကောင်းလာသည့်အတွက် ဝင်ငွေ ပိုမိုကောင်းလာကာ နိုင်ငံစီးပွားရေးကို မြှင့်တက်စေပါသည်။ ဤအခြေအနေသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

mgyoe.com

မဟာဗျူဟာများ အားလုံး အလုပ်ဖြစ်နေသည့် အခြေအနေ တစ်ရပ်လို ဖြစ်နေပါသည်။

ဤသို့ စတော့ဈေးများ အတက်ဘက် ရောက်နေသည့် အခြေအနေ တွင် ဈေးကွက်အတွင်း ပါဝင်သူ အားလုံးသည် ဝယ်ယူလိုသည့် စိတ်သာ ကိန်းအောင်းလျက် ရှိပါသည်။ ဤအချိန်တွင် စတော့အညွှန်းကိန်းများ၊ စတော့များ အားလုံးသည် အတက်ဘက်သို့ ရောက်နေကာ တစ်ခါတစ်ရံ သိသိသာသာ ခုန်တက်သွားလေ့ရှိပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အားလုံးသည် ၎င်းတို့၏ ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံပုံအား အကောင်းမြင်ကြပြီး ဤနွားသိုးဈေးကွက် ရပ်တန့်သွားချိန်တွင် မိမိတို့ မည်မျှ မြတ်ခဲ့သည်ကို ကြွားလုံးထုတ်တတ် ကြပါသည်။ စတော့ဈေးကွက်အမှတ်အသား ဖော်ပြသည့် လျှပ်စစ်သင် ပုန်းတွင် အစိမ်း ပြနေသည့်အချိန် သို့မဟုတ် အတက် ပြနေသည့်အချိန် တွင် မည်သည့်စတော့ကို ဝယ်ဝယ် မှန်နေမည့်သဘော ရှိပါသည်။

ဤနွားသိုးဈေးကွက် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ကာလအတွင်းတွင် သင့် အနေနှင့် စတော့အညွှန်းကိန်း အခြေခံသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စာရွက် စာတမ်းများ၊ စတော့အိတ်ချိန်းတွင် တင်ရောင်းသည့် ရန်ပုံငွေစာချုပ် စာတမ်းများကို ဝယ်ယူ ရင်းနှီးလျှင်ပင် အကျိုးအမြတ်ကို ဖြစ်စေပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အကြီးအကျယ် ပွပေါက်တိုးသည့်အခြေအနေလည်း ရှိ တတ်ပါသည်။ စတော့အခြေအနေပြ ကားချပ်များတွင်လည်း အတက် ဘက်သို့ ဦးတည်နေသည့် မြားအစိမ်းရောင်များကိုသာ တွေ့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့သော်လည်း ဈေးကွက်မှာ အမြဲတမ်း အတက်ဘက်တွင်ချည်း နေ့တိုင်း ရှိနေသည် မဟုတ်ပါ။ အတက်ဈေးကွက်ကာလအတွင်း စတော့ များ ထုတ်ရောင်းမှုကာလမှာ သိပ်ကြာရှည်လေ့မရှိပါ။ ဤသို့ အတက် ဈေးကွက်တွင် ထုတ်ရောင်းသည့် အခြေအနေကို ဘဏ္ဍာရေး ဈေးကွက် နှင့် ဆက်နွယ်သူများက ကျန်းမာသန်စွမ်းသော ဆုတ်ခွာမှုဟု ခေါ်ဝေါ် ကြပါသည်။ ဤထုတ်ရောင်းမှု၏ အမြတ်အစွန်း ပမာဏကို လေ့လာရန် အချိန်တစ်ခု ယူရမည်ဟု ၎င်းတို့က ဆိုပါသည်။

ဤ နွားသိုးဈေးကွက်ကာလတွင် ရုပ်သံလှိုင်းများ၊ သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်များကလည်း အပြုသဘောဆောင်သော သတင်းများကိုသာ ထုတ်လွှင့်လေ့ ရှိပါသည်။ ဆန့်ကျင်ဘက်ဆောင်သော သတင်းများကို ထုတ်လွှင့်ရန်ပင် မေ့လျော့နေတတ်ကြပါသည်။ ဤဈေးကွက်ကို မကြိုက် နှစ်သက်သော သူများလည်း ရှိပါသည်။ ယင်းတို့မှာ စတော့ လက်ဝယ် မရှိဘဲ ချေးငှားရောင်းသူများ (short sellers) ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စတော့ပွဲစားကုမ္ပဏီမှ စတော့များကို ချေးငှားကာ ဈေးကွက်တက်နေ သည့်အချိန်တွင် ရောင်းထုတ်ကာ အမြတ်စားကြပါသည်။ ၎င်းတို့ ရည် ရွယ်သည်မှာ စတော့ဈေးများ ပြန်ကျသွားသည့်အချိန်တွင် ဈေးကွက်မှ ပြန်ဝယ်၍ ပွဲစားကုမ္ပဏီသို့ ပြန်ဆပ်မည် ဟူသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် စတော့ဈေးများ ဆက်တိုက် တက်နေသည့် အချိန်တွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် အောက်ဈေးဖြင့် ပြန်လည် ဝယ်ယူရန် အခွင့်အရေး မရသည့်အပြင် စတော့ ချေးငှား ဝယ်ယူထားသည့်အတွက် အတိုးများ ကလည်း တဖြည်းဖြည်းချင်း မြင့်တက်နေသည့်အတွက် အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ် တို့ ရှုံးပွဲနှင့် ကြုံတွေ့ရပါသည်။

နွားသိုးဈေးကွက် အားလုံးမှာ ထပ်တူညီသည်ဟု မဆိုလိုပါ။ ဥပမာ- အချို့သော ဈေးကွက်များသည် ပျော်စရာလည်း ကောင်း၊ စိတ်လှုပ်ရှား စရာလည်း ကောင်းလှသလို တချို့မှာမူ အတက်နှေးကာ ပျင်းစရာ ကောင်းလှပါသည်။ ဈေးကွက် အတက်ဘက် ရောက်ခြင်းက နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဆက်လက်ကောင်းမွန်နေမည် ဟူသော ယုံကြည်ချက်နှင့် မျှော်လင့်ချက် ပြခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်သူတို့ အနေဖြင့် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို အကောင်းမြင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ စီးပွားရေး တိုးတက်သည့်အခြေအနေကြောင့် နည်းပညာ အသစ် များ တိုးတက်လာခြင်း၊ အိမ်ရာများ တိုးတက် ဆောက်လုပ်လာခြင်း၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ အစိုးရ အနေနှင့်လည်း အတိုးနှုန်း နည်းနည်းဖြင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးကို ထိန်းထား နိုင်သည့် အနေအထားတွင် ရှိပါသည်။

သင့်အနေနှင့် နွားသိုးဈေးကွက်ကို ခြေရာခံလိုပါက ယခင်ကာလ များက မည်သို့ ဖြစ်ခဲ့သည်ကို စတင် လေ့လာရန် လိုပါသည်။ ဖြစ်နိုင်ခြေ များသည်မှာ ဤနွားသိုးဈေးကွက် မပေါ်ပေါက်မီတွင် ဝက်ဝံဈေးကွက် ဟု ခေါ်သည့် အကျဈေးကွက်က ကာလသက်တမ်းတစ်ခုအထိ ဖြစ်ပေါ် နေသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ဤကာလသည် လအနည်းငယ်မှ နှစ် ပေါက်သည်အထိ ကြာရှည်နိုင်ပြီး ဤအခြေအနေတွင် စတော့ဈေးနှုန်း များမှာ ဘေးတိုက် ရွေ့လျားနေတတ်ပါသည်။

သို့အတွက် နွားသိုးဈေးကွက် မည်သို့ စတင်သနည်း ဟူသည့် မေး ခွန်း၏ အဖြေကို ဖြေဆိုရန်မှာ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ပြောနိုင်သည့်အချက်တစ်ခု မှာ စတော့များသည် အကျဆုံးအချိန်တစ်ခုအထိ ရောက်ရှိသွားပြီး နောက် စတော့ဈေးများမှာ ယင်း နေရာပတ်လည်တွင်ပင် ဘေးတိုက် အနေအထားနှင့် အချိန်တစ်ခုအထိ ကြာမြင့်စွာ လှုပ်ရှားတတ်ပါသည်။ ထို့နောက် ဈေးနှုန်းမှာ ပြန်လည် မြင့်တက်လာပါတော့သည်။ သို့သော် လည်း ခဲယဉ်းသည်မှာ ဤစတော့တစ်ခု၏ အခြေလိုင်း (bottom line) သည် မည်သည့်နေရာ၊ ဤအချိန်သည် ပြန်တက်မည့်အချိန်ဟု မည်သူ မျှ တပ်အပ် မပြောဆိုနိုင်ခြင်းပင်။

ဥပမာအားဖြင့် ၁၉၂၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ကမ္ဘာ့စတော့ဈေး ကွက်ကြီး ပြိုလဲခဲ့သည့်အချိန်သည် စတော့များ အားလုံး၏ အခြေလိုင်း တွင် ရောက်ခဲ့သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ပါသည်။ ဤကာလတွင် စီးပွားရေး သမားများ အားလုံးက ဈေးကွက်အား ပြန်လည် မ တင်ရန် ကြိုးစားခဲ့ ကြသော်လည်း ခဏသာ ပြန်ကောင်းမွန်လာပြီး ပြန်ကျသွားခဲ့ပေသည်။ အချိန်ကာလ ၃ နှစ်တိတိ ကြာမြင့်ပြီးမှသာ စတော့ဈေးကွက် ပြန်လည် ထောင်မတ်ခဲ့လေသည်။ သို့သော် လူအများစုမှာ စတော့များတွင် ရင်းနှီး ရန် လက်တွန်းသွားခဲ့ရပေသည်။

ဈေးကွက် ကျဆင်းခဲ့ပြီးနောက် အဆိုးပြောစရာ အများအပြား ကျန်ရှိခဲ့ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အများစုမှာ စတော့များ ပြန်လည် ဝယ်ယူ ရင်းနှီးရန် ဝန်လေးသွားခဲ့ရပါသည်။ ဈေးကွက်ထဲတွင် တာရှည်ခံကာ ရှိနေသောသူများမှာ စတော့များ အကျဘက်တွင် ဝယ်ယူထားကာ စိတ်

ရှည်လက်ရှည် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသာ ဖြစ်ပေသည်။ ယင်းတို့ကို Bearish များဟု ခေါ်တွင်ပြီး ၎င်းတို့မှာ ရဲရင့်စွန့်စားသူများ ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းတို့သည် အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားခြင်းမှ မည်သည့်အချိန်တွင်မှ ငွေပြန်မပေါ်တော့ဟု စိတ်ဖြတ်ထားကြသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယခုလို ပြန်တက်သည့်အချိန်တွင်ကား အဆိုပါ Bearish သမားများ ကျောက်ခဲရေပေါ် ဖြစ်ကြပါသည်။

ထုံးစံအားဖြင့် အဆိုပါ ဝက်ဝံဈေးကွက်တစ်ခုသည် အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ အကျဘက်သို့ ဦးတည်နေကာ ယင်းအကျတွင် အချိန်အတော်ကြာနေတတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤဈေးကွက်သည် ဝက်ဝံဈေးကွက်ဟု ပြည်သူတို့ထံ မပြောဆိုခင်မှာပင် မထင်မှတ်ဘဲ ပြန်လည်မြင့်တက်သွားသည့်သဘောရှိပေသည်။ ထို့အတွက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ အနေနှင့် လွန်စွာ စိတ်ပျက်ဖွယ်ကောင်းလှသည့် ဝက်ဝံဈေးကွက်နှင့် လွန်စွာ သာယာဖွယ်ကောင်းလှသော နွားသိုးဈေးကွက်တို့အကြားတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အတက်အကျ သံသရာများကို တစ်ခုချင်း လေ့လာသုံးသပ်သွားမည် ဆိုပါလျှင် ငွေရွှင်၍ ဈေးကွက်တွင် ပျော်ဝင်နေသည့် စတော့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတစ်ဦး ဖြစ်လာမည်မှာ မလွဲဧကန် ဖြစ်ပါသည်။

စတော့ဈေးကွက်အား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

ပြည်သူအများစုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ရာတွင် ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုလုံးအား ခြုံငုံ၍ အချိန်ယူ လေ့လာခြင်း မပြုကြဘဲ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ စတော့ တစ်ခုတည်းကိုသာ အာရုံစူးစိုက် လေ့လာတတ်ကြပါသည်။ စတော့ဈေးကွက်ကို မည်သို့ လေ့လာရမည် ဆိုသည့် အတတ်ပညာများကို ကြိုတင် သိရှိလေ့လာထားမှသာလျှင် သင့်အနေဖြင့် စတော့များ အကျဘက်သို့ ရောက်နေသည့်ကာလတွင် ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်မည် ဖြစ်သလို အတက်ဘက်သို့ ရောက်နေသည့်ကာလတွင်လည်း မှန်ကန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်နိုင်ကာ ကြွယ်ဝလာစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် မကြာခဏ ဆိုသလို ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုမူတတ်ကြသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စတော့ဈေးနှုန်းများ အတက်ဆုံးသို့ ရောက်နေချိန်တွင် အငမ်းမရ ဝယ်ယူကြကာ စတော့ဈေးများ အောက်ဆုံးသို့ ရောက်နေသည့်အချိန်တွင် ခါးသီးစွာ ရှောင်ရှားလေ့ရှိကြပါသည်။ အကယ်၍သာ ၎င်းတို့အနေနှင့် ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို အချိန်ယူ၍ လေ့လာခဲ့မည် ဆိုပါက ပိုမိုမှန်ကန် ကောင်းမွန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဖယောင်းတိုင် တစ်တိုင် ကိုင်ကာ တောနက်ကြီးတစ်ခုတွင် လမ်းပျောက်နေသည့် အဖြစ်ကို မှန်းဆကြည့်ပါ။ သင့်အနေနှင့် လမ်းမှန်ကို ပြန်လည်တွေ့ရန် ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း သင့်အနေနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်

mgyoe.com

GPS ကဲ့သို့သော၊ သံလိုက်အိမ်မြောင် (compass) ကဲ့သို့သော၊ လက်နှိပ် ဓာတ်မီးကဲ့သို့သော ပစ္စည်းများသာ ပါရှိလာမည် ဆိုပါလျှင် တောနက် ထဲမှ အလွယ်တကူ ပြန်လည် ထွက်လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ စတော့များကို လေ့လာရာတွင်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ကိရိယာများနှင့် အလားသဏ္ဍာန် တူသော အသက်ကယ် စနစ်များကို လေ့လာထားခြင်း ဖြင့် အကျိုးထူးများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

သင့်အနေနှင့် စတော့ဈေးကွက်ထဲသို့ ယခုမှ စတင် ဝင်ရောက် သည့်သူ ဖြစ်ပါက ဈေးကွက်ထဲတွင် ရှိနေသည့် အခြေခံ အထာများ အားလုံးကို သိရှိလေ့လာထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းအချက်များသည် သင်၏ အောင်မြင်ရေးအတွက် အခြေခံ သော့ချက်များ ဖြစ်လာစေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဈေးကွက်၏သဲလွန်စများ၊ ဈေးကွက်၏ အချက်ပြ ကိရိယာများကို လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ်အဖြစ် ကြေညက်စွာ လေ့လာရ မည် ဖြစ်ပါသည်။ သင့်အနေနှင့် သစ်တောကြီးထဲမှ ထိခိုက်မှု မရှိဘဲ ပြန်ထွက်လာစေမည်ဟု တထစ်ချ အာမခံသော်လည်း မှန်ကန်သည့် ကိရိယာများကိုသာ သုံးစွဲနိုင်ပါက အောင်မြင်စွာ ပြန်လည် ထွက်လာနိုင် ခြေ များမည် ဖြစ်ပါသည်။

စတော့ဈေးကွက်သမိုင်းတွင် စတော့များမှ လက်ဖျား ငွေသီးစေခဲ့ သည့် ကုန်သည် တစ်ဖြစ်လဲ စာရေးဆရာတစ်ဦး ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်း၏ အမည်မှာ Jesse Livermore ဟု ခေါ်တွင်ပါသည်။ ၎င်းသည် ဈေးကွက် တစ်ခုလုံးကို လေ့လာကာ မှန်ကန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်နိုင်ခဲ့သူ ဟု ဆိုပါသည်။ သူက အရေးအကြီးဆုံး အချက်တစ်ခု ရှာဖွေတွေ့ရှိပုံကို ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သည်။

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် အစောပိုင်းကာလများတွင် စတော့များ အတက် ဘက်သို့ သွားနေသည့် bull market ကို ကမ္ဘာ့စစ်ကြီး ဖြစ်နေသည့် အချက်ကပင် ရပ်တန့်သွားအောင် မလုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းကို Livermore က သတိပြုမိခဲ့သည်။ ငွေရှာဖွေရာတွင် အခြေအနေတစ်ခုကို မည်သို့ မှန်ကန်စွာ သုံးသပ်နိုင်သည်က အရေးကြီးကြောင်း ၎င်းက ဆိုခဲ့သည်။ Livermore သည် လျှော့ဈေးနှင့် ရောင်းဝယ်သည့် စတော့ပွဲစားရုံ

(bucket shop) သို့ နေ့စဉ် သွားရောက် လေ့လာလေ့ရှိသည်။ အချိန်တိုင်း ဆိုသလို Livermore သည် အဆိုပါ စတော့ပွဲရုံသို့ သွားကာ လူအများ အမြဲတမ်း ရှာဖွေလေ့ရှိသည့် လူတစ်ယောက်ကို သွားရောက် လေ့လာ လေ့ရှိသည်။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်မှာ Mr. Partridge ဖြစ်သည်။ ၎င်းက လာရောက်မေးမြန်းသူ အားလုံးအား "It is a bull market" (တက်နေ သော ဈေးကွက်) ဟုသာ အမြဲတမ်း ဖြေကြားခဲ့သည်။ ပထမတွင် Livermore က ဤသည်မှာ ပြက်လုံးတစ်ခု ထုတ်နေသည်ဟု ထင်ခဲ့ သည်။ သို့သော် နောက်ပိုင်းတွင် သူ့အနေနှင့် နည်းလမ်းအသစ်တစ်ခုကို ရှာဖွေ တွေ့ရှိခဲ့သည်။ စတော့ရောင်းဝယ်မှုများကို ကာလကြာရှည်ကြာ စွာ လေ့လာခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် သူ့အနေနှင့် တက်နေသော ဈေးကွက် ဟု Mr. Partridge အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ပြောခဲ့သည်ကို သဘော ပေါက်ခဲ့သည်။ "ဟုတ်ပါတယ်၊ ဒါဟာ နွားသိုး ဈေးကွက်တစ်ခု အမှန်ပါ ပဲ၊ ဒီအချက်က ဘာကို ရည်ညွှန်းသလဲ ဆိုရင် များပြားတဲ့ ငွေကြေး တစ်ရပ်ဟာ စတော့ တစ်ခုချင်းစီရဲ့ အတက်အကျ လှိုင်းထိပ်တွေမှာ ပါဝင်စီးပွားမှု မရှိဘဲ အလယ်မှာသာ ခပ်မှန်မှန် လှုပ်ရှားနေတယ်၊ အဲဒါဟာ စတော့တိပ်ကြိုးတွေကို ဖတ်ရှုခြင်းကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ဈေး ကွက် တစ်ခုလုံးကို မှန်မှန်ကန်ကန် အကဲဖြတ် သုံးသပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်" ဟု Livermore က ဆိုခဲ့သည်။

တစ်နည်းဆိုရပါလျှင် သင့်အနေနှင့် ငွေများများကို ရရှိလိုပါက ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခုလုံးကို မှန်ကန်စွာ အကဲဖြတ်တတ်ရန် လိုအပ်ပါ သည်။ ဤသည်မှာ လွယ်ကူသော အလုပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသလား။ အမှန် တကယ်တော့ လွယ်ကူသော အလုပ်တစ်ခု မဟုတ်ပါချေ။ ဈေးကွက်ကို မည်သို့ ဖတ်ရှုရသည်ကို လေ့လာရင်းနှင့်ပင် အောင်မြင်မှုများ သင့်ဘက် သို့ တဖြည်းဖြည်းချင်း ရောက်ရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဈေးကွက်ကို လေ့လာရမည့် ဗျူဟာ များစွာ ရှိပါသည်။

အခြေခံအားဖြင့် စတော့တစ်ခုကို ဈေးကွက် ခိုင်မာနေကာ ဈေး တက်နေသည့်အချိန်တွင် စတင် ဝယ်ယူကာ ဈေးပြန်မကျမီ ပြန်ထုတ် ရောင်းရမည် ဆိုသည်မှာ သာမန် အသိဉာဏ်တစ်ခုနှင့်ပင် သိနိုင်ပါ

သည်။ ပို၍ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ သင့်အနေနှင့် ဈေးကွက်ကို ကိုယ်တိုင် လေ့လာမည် ဆိုပါက အသိအကျွမ်းများ၊ အိမ်နီးနားချင်းများ၊ ရုပ်သံများမှ ဝေဖန်ရေးသမားများ၊ စာရေးဆရာများ၏ စကားများကို နားမထောင်မိရန် အရေးကြီးပါသည်။ ယင်းအစား သင်၏ ကိုယ်ပိုင် အသိဉာဏ်နှင့် သဲလွန်စများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် အရေးကြီးဆုံးက ဈေးကွက်အညွှန်းကိန်းများကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်။

အဆိုပါ သဲလွန်စများ မည်သို့ ဖော်ထုတ်သည်ကို လေ့လာရင်းနှင့် ပင် သင့်အနေနှင့် ဈေးကွက်အခြေအနေကို ပိုမိုနားလည်လာမည် ဖြစ်ပါ သည်။ စတော့ဈေးကွက်တွင် ရုတ်တရက် ဉာဏ်ပွင့်လာနိုင်သည့် မျက် လှည့်ပညာတစ်ရပ် မရှိပါ။ သို့သော် ဈေးကွက်၏ အခြေခံသဲလွန်စများ ကို လေ့လာရင်းနှင့်ပင် သင့်အနေနှင့် အမြတ်အစွန်းများကို တဖြည်း ဖြည်းချင်း ရရှိလာမည် ဖြစ်သည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သလိုပင် သင့်ကိုယ်သင် ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်စေရန်အတွက် လုပ်ဆောင်ရမည့် အလုပ်မှာ လာဘ်မြင်သော လေ့လာသူတစ်ဦး ဖြစ်စေရန် လေ့ကျင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်ကို မည်သို့ လေ့လာရမည်ကို လေ့လာရင်းနှင့်ပင် သင့်အနေနှင့် အခြား သော ရောင်းဝယ်သူများ၊ ပွဲစားများထက် နှာတစ်ဖျား သာသည့် အခြေ အနေတစ်ရပ်ကို ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အများစုမှာ ဈေးကွက်ကို ဘယ်တော့မှ မလေ့လာဘဲ လျစ်လျူရှုထားခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်ကို သေသေချာချာ စောင့်ကြည့်ပါက သင့် အနေနှင့် စီးပွားရေးကြီးတစ်ခု မည်သို့ ပြောင်းလဲသွားသည်ကို တွေ့မြင် ရမည့်အပြင် ကမ္ဘာ့အဖြစ်အပျက်များက ဈေးကွက်ကို မည်သို့ အကျိုး သက်ရောက်စေသည်၊ လမ်းကြောင်းများ မည်သို့ ပြောင်းသွားသည်နှင့် နွားသိုးဈေးကွက်နှင့် ဝက်ဝံဈေးကွက်တို့၏ အစမှတ်နှင့် အဆုံးမှတ်တို့ ကိုပါ လေ့လာသိရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေအဖွဲ့တစ်ခု၏ အထင်ကရ မန်နေဂျာတစ်ဦး ဖြစ်သည့် Peter Lynch သည် ကုန်တိုက်၊ မော်တော်ကား ဝယ်ရောင်း ဌာနများ အစရှိသည့် ဈေးသည် ရှိသည့် ကုမ္ပဏီနှင့် ဈေးကွက်မျိုးစုံသို့

သွားရောက်လေ့လာလေ့ရှိပြီး မည်သည့်ပစ္စည်းများက လူအဝယ်လိုက်သည်၊ ကုန်တိုက်ရှိ မည်သည့်အတန်းက လူအစည်ကားဆုံးနေရာ ဖြစ်သည်ကို လေ့လာလေ့ရှိပါသည်။ ဤသို့ လေ့လာခြင်းက သူ့အနေနှင့် မည်သည့် စတော့များကို ဝယ်ယူ စုစည်းရခြင်းက အကောင်းဆုံး ဖြစ်မည် ဆိုသည့် အကြံဉာဏ်များကို ရယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သင့်အနေနှင့်လည်း ဤနည်းလမ်းအတိုင်း စတော့ဈေးကွက်တွင် အသုံးချနိုင်ပါသည်။

ဈေးကွက်အား အောင်မြင်စွာ ဖော်ထုတ်ရန်မှာ သင့်အနေနှင့် စုံထောက်အတတ်ပညာကိုလည်း တတ်မြောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဇာတ်လမ်းများတွင် ပါဝင်သည့်အတိုင်း သင့်အနေနှင့် သဲလွန်စများကို ရှာဖွေလိုက်တိုင်း လှည့်စားမှုများ၊ လမ်းကြောင်း အမှားများနှင့် ဦးတည်ချက်အလွဲများကို တွေ့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဆိုးရွားသော ရလဒ်များ ရရှိနေသည့်တိုင် သတင်းစာနယ်ဇင်းများကို အသုံးချကာ သင့်ကို လှည့်ဖျားသွားနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း 'စတော့ စုံထောက်တစ်ဦး'အနေဖြင့် မည်သည်က အမှန် ဖြစ်သည်၊ မည်သည်က လုပ်ကြံလိမ္မော်ထားသည်ကို ခွဲခြားတတ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သင့်အနေဖြင့် စတော့ဈေးကွက်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါက ထူးဆန်းသော ကမ္ဘာတစ်ခုသို့ ရောက်ရှိသွားသလို ခံစားရမည် ဖြစ်ကာ ခြားနားသော စည်းမျဉ်းများကို မြင်တွေ့ရမည် ဖြစ်သလို ဆင်ခြင်တွေးခေါ်မှုတိုင်းသည်လည်း အရာမရောက်ကြောင်း တွေ့ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

သင့်အနေနှင့် စတော့တစ်ခုကို ဝယ်ယူသည် ဖြစ်စေ၊ အညွှန်းကိန်းအခြေခံ အစုတစ်ခုကို ဝယ်ယူသည် ဖြစ်စေ သင့်ထံတွင် bull market ၏ စွမ်းရည်များ အပြည့် ရှိနေပြီ ဆိုပါက မြတ်စွန်းမည်မှာ သေချာပါသည်။ ဤအတတ်ဈေးကွက်တွင် သင့်အား ပွပေါက်တိုးစေမည့် အခွင့်အရေးများ တစ်ပုံကြီး ရရှိမည် ဖြစ်သလို ကျရိပ်ရှိသည့် ဈေးကွက်သို့ ရောက်ခါနီးတွင်လည်း သင့်ကိုယ်သင် အချိန်မီ ကာကွယ်ရန် မမေ့ပါနှင့်။

စတော့ဈေးကွက်ဝင် ကုမ္ပဏီများအား လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း

သင့်အနေနှင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာများကို ပိုင်ဆိုင်ထားပါက သင်သည် အဆိုပါကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ရှင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်သွားသည် ဆိုသည်ကို သိရှိပြီး ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ကုမ္ပဏီ၏ ပိုင်ရှင် ဖြစ်လာမည့်သူများအနေနှင့် အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ၏အကြောင်းကို အတတ်နိုင်ဆုံး သိရှိရန် ကြိုးပမ်းရမည်မှာ သင်တို့၏တာဝန် ဖြစ်သည်။ သင့်အနေနှင့် စတော့တစ်ခုကို ရွေးချယ်ဝယ်ယူခြင်း မပြုမီ အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များကို မေးမြန်းစုံစမ်းရမည် ဖြစ်ပြီး ယင်း အချက်များမှတစ်ဆင့် ကုမ္ပဏီ၏ အနာဂတ်အလားအလာ ကောင်း မကောင်းကို သုံးသပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီ၏ ထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းရန် အချက်များမှာ-

- ကုမ္ပဏီ၏ ထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများမှာ ဘာတွေ ဖြစ်ပါသလဲ၊ ကုမ္ပဏီ၏ ဖောက်သည်များမှာ ဘယ်သူတွေ ဖြစ်ပါသလဲ၊
- ယင်းထုတ်ကုန်များမှာ ဈေးကွက်အတွင်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော ထုတ်ကုန်များ ဖြစ်ပါသလား၊ ဈေးကွက်ရှယ်ယာ မည်မျှ ရရှိထားပါသလဲ၊
- ဤကုမ္ပဏီ၏ လက်ရှိထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဈေးကွက်ဝေစုမှာ နှစ်အလိုက် တိုးတက်မှု ရှိကာ နှစ်ပေါင်း အတော်ကြာသည်အထိ ထိန်းထားနိုင်ပါသလား၊

- ကုမ္ပဏီ ပါဝင်ပတ်သက်နေသော လုပ်ငန်းအား ခြုံငုံကြည့်ပါက မြင်ရသည့်အမြင်၊
- ယင်းကုမ္ပဏီတွင် အခြားသူများထက် နှာတစ်ဖျား သာသော အချက်များ ရှိပါသလား၊
- ၎င်း၏ပြိုင်ဘက်များမှာ မည်သူတို့ ဖြစ်ပါသလဲ၊
- ၎င်း၏ပြိုင်ဘက်များကို အချိန်ကာလတစ်ခုအထိ ယှဉ်ပြိုင်နိုင် သည့် နည်းဗျူဟာ ရှိပါသလား၊
- လောလောဆယ် ကုမ္ပဏီအနေနှင့် မည်သည့် ထုတ်ကုန်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအသစ်များ ထုတ်လုပ်နေပါသနည်း၊
- ကုမ္ပဏီသည် သုတေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မည်မျှ ကျခံ သုံးစွဲနေပါသနည်း

စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ၏စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန် များနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းရန် အချက်များမှာ-

- အရည်အသွေးပိုင်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲသောအဖွဲ့ ထားရှိပြီး ယင်း အဖွဲ့သည် လှုပ်ရှား တက်ကြွ၍ အပြောင်းအလဲကို လျင်မြန်စွာ တုံ့ပြန်နိုင်သောသူများ ဖြစ်ပါသလား၊
- ကုမ္ပဏီ၏ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒါရိုက်တာများမှာ မည်သူတွေ ဖြစ်ပါ သနည်း၊
- ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ဝန်ထမ်းများ အရည်အချင်းပြည့်ဝရေးအတွက် စဉ်ဆက်မပြတ် လေ့ကျင့်သည့်စနစ်နှင့် ယင်းအတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ကျခံသုံးစွဲမှု မည်မျှ ရှိပါသလဲ၊
- မကြာသေးသည့် ကာလအတွင် ကုမ္ပဏီ၏ အုပ်ချုပ်မှု အပြောင်း အလဲ ရှိခဲ့ပါသလား၊ ရှိခဲ့လျှင် မည်ကဲ့သို့သော အကြောင်းများ ကြောင့်ပါလဲ၊
- ကုမ္ပဏီ၏ အုပ်ချုပ်စီမံမှုအဖွဲ့အနေနှင့် ၎င်း၏ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူ ရှယ်ယာရှင်များအား ကုမ္ပဏီ၏ အကောင်းအဆိုးများ အားလုံးကို ပွင့်လင်းစွာ ထုတ်ဖော်ပြောလေ့ရှိပါသလား သို့မဟုတ် အခက် အခဲများ ကြုံတွေ့ရချိန်တွင် ထိမ်ချန်ထားလေ့ ရှိပါသလား၊

- ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ကြီးမားသော အမှုအခင်းများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ ပါသလား။

ကုမ္ပဏီ၏ ရောင်းအားနှင့် ဝင်ငွေ အလားအလာနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းရန် အချက်များမှာ-

- ◆ လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွင်း ကုမ္ပဏီ၏ အမြတ်ဝင်ငွေ နှင့် မှတ်တမ်းကောင်းများ ရှိခဲ့ပါသလား။
- ◆ ကုမ္ပဏီသည် ၎င်း၏အမြတ်ငွေ မာဂျင်ကို လျော့ကျမသွားအောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပါသလား။
- ◆ ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ၎င်း၏ ရှယ်ယာရှင်များသို့ အမြတ်ဝေစု ခွဲပေး လေ့ ရှိပါသလား။
- ◆ ကုမ္ပဏီ၏ ကြွေးမြီပမာဏ မည်မျှ ရှိပါသနည်း

စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအချက်များကို စနစ်တကျ လေ့လာပြီးသည့် အချိန်တွင် စတော့များကို စတင်ရွေးချယ် ဝယ်ယူမည် ဖြစ်ကာ အောက်ပါအချက် များကို စနစ်တကျ ဆက်လက်လေ့လာရန် လိုအပ်ပါသည်-

စတော့ရှယ်ယာများ ဝယ်ယူရန်အတွက် အရိုးရှင်းဆုံးနှင့် အများ လက်ခံသည့် အကြံဉာဏ် ပေးရမည် ဆိုလျှင် ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းနေ ချိန်တွင် ဝယ်ယူ၍ ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်နေချိန်တွင် ရောင်းထုတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤအကြံဉာဏ်မှာ လွယ်မယောင် ထင်ရသော်လည်း စဉ်း စားရန် အချက်မှာ ဈေးများ တက်လျှင်လည်း မည်သည့်အမှတ်အထိ တက်မည်နည်း၊ ဈေးများ ကျဆင်းလျှင်လည်း မည်သည့်အမှတ်အထိ ကျဆင်းမည်နည်း ဆိုသည်မှာ ခန့်မှန်းရ အခက်ဆုံး ဖြစ်ပါသည်။

အလွယ်ဆုံး ခန့်မှန်းချက်မှာ စတော့တစ်ခု ဈေးကွက်တွင် ပေါက်နေ သော ဈေးထက် ကုမ္ပဏီ အမှန်ဝင်ငွေနှုန်းကို ကြည့်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ ဈေးနှုန်းမှာ ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေး ခိုင်မာတောင့် တင်းမှုနှင့်လည်း တိုက်ရိုက် ဆက်စပ်လျက် ရှိပါသည်။

သို့အတွက် ကုမ္ပဏီ၏ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေများကို အကဲခတ်နိုင်
ရေးအတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ပုံသေနည်းများကို တွက်ချက်တတ်ရန်
လိုအပ်ပါသည်-

အခွန်ဆောင်ပြီး စုစုပေါင်းအမြတ်ငွေ

ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာကို ကြည့်ရာတွင် အညွှန်းကိန်း
ပေါင်း များစွာကို တွက်ချက် ထုတ်ပြန်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါမည်။
ဥပမာ- ဝင်ငွေ ရရှိမှု၊ အခွန် မဆောင်မီ အမြတ်ငွေ၊ ရှယ်ယာတစ်စောင်
၏ တန်ဖိုး စသည်တို့ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အရင်ဆုံး
စတင် ကြည့်ရမည့် ကိန်းဂဏန်းမှာကား ကုမ္ပဏီ၏ တစ်နှစ်အတွင်း
အခွန်ဆောင်ပြီး အမြတ်ငွေ ကိန်းဂဏန်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကိန်း
ဂဏန်းမှာ နိုင်ငံတော်သို့ အခွန်ပေးဆောင်ပြီးသော၊ ဦးစားပေး ရှယ်ယာ
များအတွက် အမြတ် ခွဲဝေပြီးသော၊ အသေးအမွှား ကိစ္စများအတွက်
ပေးရသော အတိုးများနှင့် ယခင်နှစ်အတွက် ညှိနှိုင်းရသော ကိန်းဂဏန်း
များကို ခုနှိမ်ပြီးသော အသားတင်ဝင်ငွေ ဖြစ်ပါသည်။

**ကုမ္ပဏီ၏ ကိုင်တွယ်၍ရသော ပိုင်ဆိုင်မှုများမှ ရှယ်ယာတစ်စောင်
၏ တန်ဖိုး**

ဤသည်မှာ ကုမ္ပဏီ၏စုစုပေါင်းပိုင်ဆိုင်မှုများ (total assets) ကို တွက်
ချက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ ကိန်းဂဏန်း အရွယ်အစား ကြီးမား
လေလေ ကုမ္ပဏီ၏ အခြေခိုင်မာလေလေ ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ
၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးကို ထုတ်ဝေထားသည့် ရှယ်ယာ အရေအတွက်နှင့်
စားပါက ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးကို ရပါလိမ့်မည်။

ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ အသားတင်ဝင်ငွေ

ဤကိန်းဂဏန်းမှာ ရှယ်ယာတစ်စောင်ကို ဝယ်ယူ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုက်
တိုင်း ယင်းရှယ်ယာအပေါ် ပေးလိုက်ရသည့် တန်ဖိုးအပေါ်မှ ဝင်ငွေ
မည်မျှ ရသနည်း ဆိုသည်ကို တွက်ချက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကို

mgyoe.com

တွက်ချက်ရန်မှာ ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ကုန်ဝင်ငွေထဲမှ အခွန် ပေးရသည့် ပမာဏကို နုတ်ရပါသည်။ ထို့နောက် ဦးစားပေး ရှယ်ယာများအတွက် ပေးရသည့် အမြတ်ဝေစုကို ထပ်နုတ်ရပါသည်။ ကျန်သော အသားတင် အမြတ်ငွေပမာဏကို ထုတ်ဝေထားသော သာမန်ရှယ်ယာ အရေ အတွက်နှင့် စားရပါသည်။ ယင်းမှ ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ အသားတင် ဝင်ငွေ (net earning per share, EPS) ကို ရရှိပါသည်။ ဤ EPS ကိန်းဂဏန်း ကြီးမားလေလေ ကုမ္ပဏီ ပိုပြီး ဆွဲဆောင်မှု ရှိလေလေ ဖြစ်ပါသည်။

ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ ဈေးနှုန်းနှင့် ဝင်ငွေအချိုး

ဤကိန်းဂဏန်းမှာလည်း ဈေးကွက်တွင် အရေးပါသော တွက်ချက်မှု တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူ ရင်းနှီးသူများအတွက် သိရှိထားရမည့် အဓိက ကိန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ တွက်ချက်သည့်နည်းမှာ ရှယ်ယာ တစ်စောင် အတွက် ပေးလိုက်ရသော တန်ဖိုးကို အောက်မှ EPS ဂဏန်းဖြင့် စား ခြင်းမှ ရရှိပါသည်။

ဥပမာ- ရှယ်ယာတစ်စောင်ကို ဈေးကွက်တွင် ကျပ် ၁၂၀၀၀ နှင့် ဝယ်ယူခဲ့ရပြီး ယင်းရှယ်ယာတစ်စောင်၏ EPS မှာ ကျပ် ၆၀၀ ဖြစ်ပါ က ယင်းရှယ်ယာတစ်စောင်၏ ဈေးနှုန်းနှင့် ဝင်ငွေအချိုး (Price Earning-PE) မှာ ၂၀ ဖြစ်ပါသည်။ သုတေသီများက PE အချိုး များ သော ရှယ်ယာများကို ဈေးနည်းနည်းဖြင့် ဝယ်ယူထားရန် အကြံပြုကြ ပြီး ယင်းရှယ်ယာများမှ နှစ်အနည်းငယ်အတွင်း ဈေးတက်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ ဖတ်ရှုခြင်း အတတ်ပညာ

ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာဝယ်ယူရန် စတော့ပွဲစားထံမှ အကြံဉာဏ်များ ရယူခြင်း မပြုမီ သင် ဝယ်ယူလိုသော ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာကို မလွတ်တမ်း ဖတ်ရှုပြီး ယင်းကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် ရှေ့အလားအလာများကို ဦးစွာ လေ့လာသင့်ပါသည်။ ထပ်မံ သတိရစေရန် ပြောရပါလျှင် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာ မဝယ်ယူမီ ၎င်း၏ နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာကို ဦးစွာ ဖတ်ရှုပါ။ ယင်းအစီရင်ခံစာထဲမှ ဦးစားပေး ဖတ်ရှုသင့်သည့် အချက်များကိုလည်း အစဉ်တကျ မှတ်သားထားရပါမည်။

စာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာ

ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာတိုင်းတွင် စာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာ အခန်းတစ်ခု ပါဝင်လေ့ရှိပါသည်။ ယင်း လွတ်လပ်သည့် ပြင်ပ စာရင်းစစ်အဖွဲ့က ကုမ္ပဏီမှ ရေးဆွဲထားသည့် စာရင်းများမှာ စာရင်းကိုင်၊ စာရင်းစစ်စံများနှင့် ညီညွတ်စွာ ရေးဆွဲထားခြင်း ရှိ မရှိကို အစီရင်ခံပါလိမ့်မည်။

အဆိုပါ စာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာထဲတွင် တစ်ခါတစ်ရံ Subject to ဟူသော စကားလုံးကို မြင်တွေ့ရတတ်ပါသည်။ ယင်းအဓိပ္ပာယ်မှာ နောက်ခံအကြောင်း တစ်ခုခုအရသာ ကိစ္စရပ်တစ်ခုခုကို လိုက်နာရသည့်

mgyoe.com

ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်ပြီး ဤစကားလုံးသည် ဝယ်ယူသူများအနေနှင့် သတိထားရန် အချက်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ တင်ပြလာသည့် စာရင်းများသည် အခြေအနေတစ်ခုအတွင်းတွင်သာ မှန်ကန်ပြီး လုံးဝ စင်းလုံးချော မဟုတ်သည်ကို ပြင်ပစာရင်းစစ်က ထောက်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် သင့်အနေနှင့် အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာများ ကို ဝယ်ယူရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်ပါက အခြားသော သတိပြုစရာအချက် များကိုလည်း ထပ်မံ လေ့လာရန် လိုအပ်ပါမည်။

ဥက္ကဋ္ဌ၏ တင်ပြချက်

ကုမ္ပဏီ နှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာ၏ အရှေ့ဆုံးတွင် ကုမ္ပဏီဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြေညာချက်/တင်ပြချက်ကို မြင်တွေ့ရမည် ဖြစ်ပြီး ယင်းတွင် ကုမ္ပဏီ ၏ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်အတွင်း ကုမ္ပဏီ၏ စွမ်းဆောင်ချက်များနှင့် လာမည့် အနာဂတ်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် အချက်များ ဖြစ်သည့် လုပ်ငန်းအသစ် ချဲ့ထွင်မှုများ၊ ကုမ္ပဏီ၏ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများ စသည်တို့ကို ဖော်ပြထား ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် တင်ပြချက်များထဲမှ ကုမ္ပဏီလုပ်ငန်း တိုးချဲ့မည့် အစီ အစဉ်များ၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမည့် အစီအစဉ်များကို သတိထား ကြည့်သင့် ပါသည်။ လုပ်ငန်းအသစ်များ အားလုံးထဲတွင် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနှင့် မသေ ချာမရေရာမှုများနှင့် ပြည့်နှက်နေပါသည်။ ဥပမာ- ကုမ္ပဏီအနေနှင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်ပြီး ထုတ်ကုန်အသစ်များ သွားရောက် ထုတ် လုပ်ကာ ဈေးကွက်သစ် ရှာဖွေမည် ဆိုပါက သတိထားရမည့် အချက် တစ်ခုမှာ ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာငွေ ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အမြတ်အစွန်း ရရှိခြင်းတို့ တကယ် လုပ်နိုင်မည်လား သို့မဟုတ် ဤဈေး ကွက်အသစ်ကို သွားရောက် လုပ်ကိုင်ခြင်း၏ အားသာချက်က ဘာ ဖြစ်ပါသနည်း ဆိုသည်ကို ကျကျနန သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဤဥက္ကဋ္ဌ အစီရင်ခံစာတွင်လည်း "Despite the —" သို့မဟုတ် "Except for —" အစ ရှိသော မတင်မကျ သုံးထားသည့် စကားလုံး

များ ပါ မပါကိုလည်း သတိထားကြည့်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။
ဤအချက်များသည် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ပြဿနာ တစ်စုံတစ်ရာ ရင်ဆိုင်
နေရကြောင်း ညွှန်းပြနေသည့် စကားလုံးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

အရောင်းအဝယ် အရှုံးအမြတ်စာရင်း

ကုမ္ပဏီ၏ နှစ်ပတ်လည် အရောင်းအဝယ် အရှုံးအမြတ်စာရင်းတွင်
ဝင်ငွေနှင့် အမြတ်ငွေ တိုးတက်လာမှု တစ်ခုတည်းကို ကြည့်၍ ကုမ္ပဏီ
အလားအလာကောင်းသည်၊ အနာဂတ်အတွက် စိတ်ချရသည်ဟု မထင်
မှတ်စေလိုပါ။ ကုမ္ပဏီ၏ အသုံးစရိတ် အမျိုးမျိုးကို လေ့လာကြည့်သင့်ပါ
သည်။ ရောင်းအား တက်လာသည် မှန်သော်လည်း ရောင်းကုန်တန်ဖိုး
(cost of goods sold) အခြေအနေက မည်မျှ ရှိနေသနည်း ဆိုသည်ကို
လည်း ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာသင့်ပါသည်။ အကယ်၍ ရောင်းကုန်တန်ဖိုးများ
မြင့်တက်လာလျှင် အမြတ်ငွေ ကျန်ရှိမှု မာဂျင် နည်းသွားကာ ကုမ္ပဏီ၏
နှစ်ကုန် အမြတ်ငွေမှာလည်း လျော့ကျသွားနိုင်ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် XYZ ကုမ္ပဏီ၏ ဝင်ငွေမှာ ABC ကုမ္ပဏီထက်
သာလွန်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် XYZ ရှယ်ယာကို ဝယ်ယူသင့်ပါသလား။
ABC သည် ဝင်ငွေ နိမ့်ကျနိုင်သော်လည်း XYZ ထက် အသုံးစရိတ်
တွင် ပိုမို လျော့နည်းပါသည်။ သို့အတွက် ထင်မြင်ချက်ပေးရပါလျှင်
ABC ကုမ္ပဏီ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်သည် XYZ ထက် ပိုမို ကောင်းမွန်ပြီး
ABC ကို ဝယ်ယူရန် ပိုမို အားသန်ပါသည်။

သတိထားရမည့်အချက်တစ်ခုမှာ ဝင်ငွေ ဆက်တိုက် လျော့ကျလာ
ရာမှ ပုံမှန် မဟုတ်သည့် အမြတ်ငွေများ ရုတ်ချည်း မြင့်တက်လာပါက
ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေ ခိုင်မာသန်စွမ်းလာသည်ဟု
တထစ်ချ မှတ်ယူ၍ မရပါ။ သို့သော်လည်း ကုမ္ပဏီ၏ အမြတ်ဝင်ငွေမှာ
စဉ်ဆက်မပြတ် ကောင်းမွန်နေရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ ဤသို့ ရုတ်ချည်း
ကောင်းလာသည့်ဝင်ငွေ၏ အကြောင်းရင်းကို မှတ်ချက်ဖြင့် ဖော်ပြထား
ခြင်း ရှိ မရှိကို စစ်ဆေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ အမြတ်ငွေ မြင့်တက်
လာမှုသည် အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်-

(က) အခွန်နှုန်းများ လျော့ချလိုက်ခြင်း၊

(ခ) ကုမ္ပဏီပိုင် အက်ဆက်များ (ဥပမာ- အဆောက်အအုံ၊ မြေစသည်တို့) ကို ရောင်းချခြင်း

တို့ကြောင့် ဝင်ငွေများ မြင့်တက်လာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လက်ကျန်ရှင်းတမ်း

ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း (balance sheet) သည် ကုမ္ပဏီ၏ ခိုင်မာမှု၊ ကြွေးဆပ်နိုင်မှု အင်အားကို ပြသသော စာရင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ကြွေးဆပ်နိုင်အား (solvency) သည်လည်း ကုမ္ပဏီဘဏ္ဍာရေး တောင့်တင်းမှု အခြေအနေကို ဖော်ပြသည့် ကိန်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး အကယ်၍ ငွေကြေးတစ်စုံတစ်ရာ ပေးဆောင်ရန် အချိန်စေ့ပါက ကျေလည်စွာ ပြန်လည် ပေးဆပ်နိုင်သည် ဆိုသော အနေအထားကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းကို ဖတ်ရှုရင်း သင့်အနေနှင့် ကုမ္ပဏီအပေါ် အတွေးသစ် အမြင်သစ်များကို ခံစားနိုင်ပါသည်။

အသားတင် လှည့်လည်နေသော ငွေကြေးပမာဏ

ဤကိန်းဂဏန်းကို ကုမ္ပဏီ၏ လက်ငင်း ရပိုင်ခွင့် တန်ဖိုး (current assets) မှ လက်ငင်းပေးရန်တာဝန် (current liability) ကို နုတ်ခြင်းမှ ရရှိပါသည်။ ဤကိန်းဂဏန်းမှာ အရေးပါသည့် ကိန်းဂဏန်းတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ယင်းက ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန် လှည့်လည်ငွေကြေး မည်မျှ ရှိနေသည်ကို ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤကိန်းဂဏန်း ကြီးလေလေ ကုမ္ပဏီအနေနှင့် ချေးငွေများ၊ အကြွေးများ ရယူ လည်ပတ်ရမည့် အခွင့်အလမ်း နည်းလေလေ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီ၏ လှည့်လည်နေသော ငွေကြေးပမာဏ အနည်းအများမှာ ကုမ္ပဏီတစ်ခုစီ၏ လုပ်ငန်းသဘာဝနှင့် အရွယ်အစားအပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ သို့အတွက် ဤကိန်းဂဏန်းကို လေ့လာလိုပါက လုပ်ငန်း အမျိုးအစား တူရာ ပြိုင်ဘက်ကုမ္ပဏီ တစ်ခုခုနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်။